

WYBORY PREZYDENTA RP

28 czerwca 2020 r.

SZKOLENIE CZŁONKÓW OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

- **Członkowie komisji**
- **Mężowie zaufania**
- **Obserwatorzy społeczni**
- **Obserwatorzy międzynarodowi**
- **Dziennikarze**
- **Lokal wyborczy**
- **Zadania komisji przed dniem wyborów**
- **Zadania komisji w dniu wyborów przed otwarciem lokalu wyborczego**
- **Zadania komisji w trakcie głosowania**
- **Głosowanie przez pełnomocnika – szczególne zadania komisji**
- **Głosowanie korespondencyjne – szczególne zadania komisji**
- **Przebieg głosowania**
- **Zakończenie głosowania**
- **Ustalenie wyników głosowania w obwodzie**
- **Przekazywanie protokołu głosowania do Okręgowej Komisji Wyborczej**
- **Przekazanie w depozyt materiałów z wyborów.**
- **Szczególne zadania komisji w obwodach odrębnych**
- **Ponowne głosowanie**

UCHWAŁA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

z dnia 27 lutego 2019 r.

w sprawie w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych w wyborach (...) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Członkom OKW za czas związany z wykonywaniem zadań członka komisji przysługuje zryczałtowana dieta w wysokości:

- 1) dla przewodniczących obwodowych komisji wyborczych - **500 zł**;
- 2) dla zastępców przewodniczących obwodowych komisji wyborczych – **400 zł**;
- 3) dla członków obwodowych komisji wyborczych – **350 zł**;

W wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w głosowaniu ponownym, dieta przysługuje w pełnej wysokości.

UWAGA!

- zryczałtowana dieta nie przysługuje, jeżeli członek obwodowej komisji wyborczej nie uczestniczył w czynnościach związanych z przeprowadzeniem głosowania lub ustaleniem wyników głosowania,
- dojazd członka obwodowej komisji wyborczej na posiedzenie, szkolenie (*o ile szkolenie przeprowadzane jest w tej samej gminie, w której siedzibę ma komisja*), traktowane jest jako dojazd do miejsca pracy i w związku z tym członkowi komisji nie przysługuje zwrot kosztów dojazdu do siedziby komisji czy miejsca szkolenia,

- zryczałtowane diety wypłacane są po przyjęciu protokołów głosowania w obwodach przez właściwą komisję wyborczą wyższego stopnia

PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁONKÓW KOMISJI

5

Członkowie Obwodowych Komisji Wyborczych **zobowiązani są** do zapoznania się z całością wytycznych - *uchwała PKW z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r.*

Zgodnie z art. 161 § 1 Kodeksu wyborczego wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej są wiążące dla komisji niższego stopnia. **Dlatego też członkowie komisji zobowiązani są zapoznać się z całością wytycznych i bezwzględnie je stosować.**

Członkowie komisji zobowiązani są również do bezwzględnego przestrzegania przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 czerwca 2020 r. **w sprawie szczegółowych zasad bezpieczeństwa sanitarnego w lokalu wyborczym oraz wykazu środków ochrony osobistej związanej ze zwalczaniem epidemii COVID-19 dla członków obwodowych komisji wyborczych (Dz.U. poz. 1046)**

Obsługę i techniczno-materialne warunki pracy OKW, w tym możliwość wykorzystania techniki elektronicznej oraz wykonanie zadań związanych z organizacją i przeprowadzeniem wyborów na obszarze gminy zapewnia wójt (burmistrz, prezydent miasta), zwany dalej „**wójtem**” (art. 156 § 1 Kodeksu wyborczego).

CZŁONKOWIE KOMISJI

- są obowiązani nosić w widoczny sposób **identyfikatory**;
- nie mogą udzielać **wyborcom pomocy w głosowaniu** z wyjątkiem pomocy polegającej na udzielaniu głosującym stosownych informacji;
- na wniosek wyborcy komisja jest obowiązana **wyjaśnić jej sposób głosowania** oraz warunki ważności głosu, zgodnie z informacją umieszczoną na karcie do głosowania;
- **przewodniczący komisji odpowiada za utrzymanie porządku i spokoju, czuwa nad przestrzeganiem tajemnicy głosowania oraz zasad bezpieczeństwa sanitarnego związanego ze zwalczaniem epidemii COVID-19.**
- **przewodniczący kieruje pracami komisji**, ma prawo żądać opuszczenia lokalu przez osoby **naruszające** porządek i **zakłócające** spokój oraz prowadzące agitację wyborczą (art. 107 § 2 Kodeksu wyborczego), a w razie potrzeby zwrócić się do Policji o pomoc (art. 49 § 3 Kodeksu wyborczego).

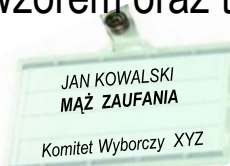

7

Przypadki zakłócenia głosowania odnotowuje się w punkcie 22 protokołu głosowania.

- **komitet wyborczy, który zarejestrował kandydata może wyznaczyć męża zaufania** (wyłącznie osoba pełnoletnia);
1 komitet – 1 mąż zaufania
- **męża zaufania wyznacza pełnomocnik wyborczy** komitetu wyborczego lub osoba upoważniona przez pełnomocnika).
Mężowie zaufania danego komitetu nie mogą się zmieniać w trakcie czynności komisji związanych z ustalaniem wyników głosowania w obwodzie;
- **przedkłada zaświadczenie** (wg wzoru ustalonego przez PKW uchwałą z dnia 30 lipca 2018 r.) lub jego kopię – podpisane przez właściwy organ podmiotu uprawnionego lub upoważnioną przez ten organ osobę + okazanie komisji kserokopii upoważnienia.
Komisja sprawdza zaświadczenie ze wzorem oraz tożsamość tej osoby;
- **powinien posiadać identyfikator.**

Identyfikatory nie mogą zawierać elementów kampanii wyborczej.

Komisja wywiesza informację (w lokalu wyborczym w miejscu widocznym z zewnątrz oraz w urzędzie gminy) o godzinie rozpoczęcia swojej pracy w dniu głosowania (a nie o godzinie rozpoczęcia głosowania!)

WZÓR ZAŚWIADCZENIA DLA MĘŻA ZAUFANIA

9

ZAŚWIADCZENIE DLA MĘŻA ZAUFANIA

Ja
(imię - imiona i nazwisko)

jako pełnomocnik wyborczy – osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego*, działając w imieniu:

Nazwa komitetu

zaświadczam, że Pan / Pani:

Imię	Drugie imię	Nazwisko
Numer ewidencyjny PESEL		

został(-a) wyznaczony(-a) na męża zaufania do:

..... W
(nazwa komisji wyborczej (w przypadku obwodowej komisji wyborczej, jej numer) (miejscowość)

w wyborach
(nazwa wyborów)

zarządzonych na dzień
(data wyborów)

.....
(podpis pełnomocnika lub osoby upoważnionej)

* Jeżeli zaświadczenie wystawiła osoba upoważniona przez pełnomocnika, zaświadczenie należy okazać właściwej komisji wyborczej łącznie z kopią udzielonego upoważnienia.

** W przypadku wyznaczenia męża zaufania do obwodowej komisji wyborczej zaświadczenie dotyczy zarówno obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie, jak i obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie, chyba że zostanie w nim wskazana tylko jedna z tych komisji.

Zaświadczenie powinno zostać sporządzone według wzoru ustalonego przez Państwową Komisję Wyborczą uchwałą z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie wzoru zaświadczenia dla męża zaufania (M.P. poz. 822). Zaświadczenia mogą różnić się między sobą wyglądem i układem graficznym, ale ich treść musi odpowiadać wzorowi ustalonemu przez Państwową Komisję Wyborczą

Z uwagi na stan epidemii, o ile nie ma możliwości przedłożenia oryginału zaświadczenia, zarówno zaświadczenie podpisane przez pełnomocnika wyborczego lub upoważnioną przez niego osobę, jak też ewentualne upoważnienie, mogą zostać przedłożone przewodniczącemu komisji w formie wydruku skanów tych dokumentów

MĘŻOWIE ZAUFANIA

Mężem zaufania nie może być:

- kandydat w wyborach;
- komisarz wyborczy;
- pełnomocnik wyborczy;
- pełnomocnik finansowy;
- urzędnik wyborczy;
- członek komisji wyborczej.

10

Mężowie zaufania nie mogą

- 1) wykonywać żadnych czynności członka komisji;
- 2) pomagać wyborcom w głosowaniu ani udzielać im wyjaśnień;
- 3) liczyć, ani przeglądać kart do głosowania przed rozpoczęciem głosowania, w trakcie głosowania i po jego zakończeniu, tj. nie mogą mieć żadnego kontaktu fizycznego z kartami do głosowania – nie mogą dotykać kart w żadnym momencie;
- 4) wykonywać żadnych czynności związanych z głosowaniem korespondencyjnym, tj. np. wyjmować kopert na kartę do głosowania lub oświadczeń o osobistym i tajnym oddaniu głosu z kopert zwrotnych, ani też wyjmować kart do głosowania z kopert na kartę do głosowania, tj. nie mogą mieć żadnego kontaktu fizycznego z kopertami, kartami do głosowania i oświadczeniami – nie mogą dotykać kopert zwrotnych, kopert na kartę do głosowania, kart do głosowania i oświadczeń

Mężowie zaufania mają prawo w szczególności:

- 1) być obecni podczas wszystkich czynności obwodowej komisji wyborczej;
- 2) być obecni w lokalu wyborczym w czasie przygotowania do głosowania, w trakcie głosowania i podczas ustalania wyników głosowania i sporządzania protokołu;
- 3) obserwować liczenie głosów przez obwodową komisję wyborczą i ustalanie przez nią wyników głosowania;
- 4) zgłaszać przewodniczącym komisji na bieżąco uwagi i zastrzeżenia;
- 5) wnosić uwagi do protokołu głosowania, z wymienieniem konkretnych zarzutów;
- 6) być obecni przy przewożeniu i przekazywaniu protokołów do właściwej komisji wyborczej wyższego stopnia;
- 7) być obecni przy sprawdzaniu prawidłowości ustalenia wyników głosowania;
- 8) występować o wydanie kopii protokołu głosowania;
- 9) być obecni przy wprowadzaniu danych do sieci elektronicznego przesyłania danych.

Wykonywanie uprawnień mężów zaufania nie może utrudniać pracy komisji, zakłócać powagi głosowania ani naruszać jego tajności.

Niedopuszczalne jest jednak utrudnianie przez członków komisji obwodowej obserwacji mężom zaufania wszystkich wykonywanych przez komisję czynności.

MĘŻOWIE ZAUFANIA - UPRAWNIENIA

12

W dniu głosowania –

- od momentu rozpoczęcia pracy przez komisję - do czasu rozpoczęcia głosowania **oraz**
- w okresie od zamknięcia lokalu wyborczego do podpisania protokołu głosowania,

czynności komisji mogą być rejestrowane przez mężów zaufania z wykorzystaniem własnych urządzeń rejestrujących (art. 42 § 5 Kodeksu wyborczego). (bez transmisji !!!)

Materiały zawierające zarejestrowany przebieg czynności na wniosek męża zaufania, rejestrującego te czynności, mogą zostać zakwalifikowane jako dokumenty z wyborów. W przypadku, **gdy mąż zaufania złoży wniosek o dołączenie zarejestrowanego przez niego materiału jako dokument z wyborów**, komisja pakuje go, opieczętowuje oraz przekazuje z innymi dokumentami z wyborów.

Mąż zaufania ma obowiązek bezwzględnego stosowania zasad bezpieczeństwa sanitarnego związanego ze zwalczaniem epidemii COVID-19, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

Obserwacja czynności wykonywanych przez komisję obwodową w trakcie głosowania, tj. w okresie od jego rozpoczęcia o godz. 7⁰⁰ do czasu jego zakończenia do godz. 21⁰⁰, z zastrzeżeniem, że nie zostało ono przedłużone, nie uprawnia mężów zaufania do utrwalania pracy komisji za pomocą żadnych urządzeń rejestrujących.

Przewodniczący komisji może wydawać polecenia o charakterze porządkowym, w przypadku gdy działania mężów zaufania wykraczają poza ich uprawnienia, utrudniają pracę komisji, zakłócają powagę głosowania lub naruszają jego tajność. Fakt ten należy odnotować w punkcie 22 protokołu głosowania.

Kwestie organizacyjne związane z wykonywaniem funkcji męża zaufania należą do kompetencji przewodniczącego danej komisji, który winien ustalić je i przekazać przybyłym mężom zaufania.

Zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej, tj. **wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego**, stowarzyszenia i fundacje, do których celów statutowych należy troska o demokrację, prawa obywatelskie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego, mają prawo wyznaczyć po jednym obserwatorze społecznym do każdej obwodowej komisji wyborczej. Prawo wyznaczenia po jednym obserwatorze społecznym do komisji mają stowarzyszenia i fundacje, które w swoim statucie mają zapisaną realizację co najmniej jednego z wymienionego wyżej celu, tj.

- troskę o demokrację
- prawa obywatelskie
- rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Nie ma przy tym znaczenia, w jaki sposób zostaną one zapisane (jaki sformułowania zostaną użyte) w statucie.

OBSERWATORZY SPOŁECZNI

15

Obserwatorem społecznym nie może być:

- 1) kandydat w wyborach;
- 2) komisarz wyborczy;
- 3) pełnomocnik wyborczy;
- 4) pełnomocnik finansowy;
- 5) urzędnik wyborczy;
- 6) członek komisji wyborczej.

Obserwatorzy społeczni mają takie same uprawnienia jakie przysługują mężom zaufania **za wyjątkiem:**

- 1) wnoszenia uwag do protokołu głosowania;
- 2) obecności przy przewożeniu i przekazywaniu protokołu do właściwej komisji wyborczej wyższego stopnia.

ZAŚWIADCZENIE DLA OBSERWATORA SPOŁECZNEGO

16

Wzór zaświadczenia dla obserwatora społecznego

ZAŚWIADCZENIE DLA OBSERWATORA SPOŁECZNEGO

.....
(nazwa i adres siedziby)
działając w imieniu organu uprawnionego do reprezentowania na zewnątrz stowarzyszenia/fundacji,^{*)}
do którego(-ej) osób statutowych należy treść o demokrację, prawa obywatelskie i rozwój społeczeństwa
obywatelskiego:

Nazwa stowarzyszenia lub fundacji	
Numer KRS	

zaświadczam, że Pan / Pani

Imię		Druge imię		Nazwisko	
Numer ewidencyjny PESEL					

zostali(-a) wyznaczony(-a) na obserwatora społecznego do:

..... w
(nazwa województwa i w przypadku obwodowej komisji wyborczej jej numer) (powiat)

w wyborach
(nazwa wyborów)

zrządzonych na dzień
(data wyboru)

.....
(adres zamieszkania)

^{*)} niepotrzebnie skrócić lub pominąć

^{*)} W przypadku wyznaczenia obserwatora społecznego do obwodowej komisji wyborczej zaświadczenie dotyczy zarówno obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie, jak i obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie, chyba że zostanie w nim wskazana tylko jedna z nich.

- Obserwator społeczny przedstawia przewodniczącemu OKW zaświadczenie podpisane przez osobę działającą w imieniu organu uprawnionego do reprezentowania na zewnątrz stowarzyszenia/fundacji oraz dokument tożsamości.
- Zaświadczenia mogą różnić się układem graficznym, ale ich treść musi odpowiadać wzorowi ustalonemu przez PKW (M.P. z 2018 r. poz. 795).
- OKW sprawdza tożsamość obserwatora społecznego.

Na podstawie przedłożonego komisji zaświadczenia, w którym wskazany będzie numer, pod którym stowarzyszenie lub fundacja została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego, członek komisji weryfikuje uprawnienie do wyznaczenia obserwatorów społecznych przez dane stowarzyszenie lub fundację (cele statutowe).

Sprawdzenia można dokonać w wyszukiwarce Ministerstwa Sprawiedliwości na stronie internetowej

<https://ekrs.ms.gov.pl/web/wyszukiwarka-krs>

W przypadku braku takiej możliwości technicznej lub innych wątpliwości komisja zwraca się o pomoc w tej sprawie do urzędu gminy.

Z uwagi na stan epidemii, o ile nie ma możliwości przedłożenia oryginału zaświadczenia, obserwator społeczny może przedstawić przewodniczącemu komisji wydruk skanu zaświadczenia podpisanego przez osobę działającą w imieniu organu uprawnionego do reprezentowania na zewnątrz stowarzyszenia lub fundacji. Jednakże w takim przypadku konieczne jest jednoczesne przedłożenie skanu innego dokumentu uprawdopodobniającego, że obserwator społeczny został wyznaczony przez uprawniony do tego organ danej fundacji lub stowarzyszenia, tj. np. skanu uchwały w sprawie wyboru prezesa danego stowarzyszenia lub fundacji albo skanu innego tego rodzaju dokumentu. Musi to być skan innego dokumentu, niż wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego, który dostępny jest w Internecie. Przedkładanie skanu tego rodzaju dokumentu nie jest konieczne w przypadku przedłożenia przewodniczącemu komisji oryginału zaświadczenia

Przy wszystkich czynnościach komisji
mogą być również obecni
obserwatorzy międzynarodowi
zaproszeni przez PKW.

Obserwatorzy międzynarodowi przedstawiają komisji **zaświadczenie** wydane przez PKW.
Obserwatorzy międzynarodowi posiadają **uprawnienia mężów zaufania**, z wyjątkiem
prawa do wnoszenia uwag do protokołu (art. 50 § 2 Kodeksu wyborczego).

Nie mogą oni wykonywać żadnych czynności członka komisji, pomagać głosującym w głosowaniu ani udzielać im wyjaśnień.

NAZWA
podtytuł pisma

LEGITYMACJA PRASOWA
nr/.....

Zaświadczam, że Pani

legitymująca się dowodem osobistym
nr
wydanym przez

jest redaktorem miesięcznika kulturalnego
NAZWA

Proszę o okazanie pomocy przy
zbieraniu dla nas materiałów prasowych.

Xawery Ygerkowski
redaktor naczelny

legitymacja ważna do końcar

- okazują ważną legitymację dziennikarską lub inny dokument potwierdzający reprezentowanie redakcji;
- obowiązani są do zgłoszenia obecności przewodniczącemu OKW oraz stosowania się do zarządzeń mających na celu zapewnienie powagi i tajności głosowania;
- nie mogą przeprowadzać wywiadów **w lokalu w którym odbywa się głosowanie;**
- nie mogą przebywać w lokalu wyborczym przed rozpoczęciem głosowania oraz po jego zakończeniu.

Po uzyskaniu zgody przewodniczącego OKW oraz osób, których wizerunek jest utrwalany, w tym członków komisji, dopuszczalne jest **sfilmowanie i sfotografowanie momentu oddania głosu.**

Za zgodą Okręgowej Komisji Wyborczej przewodniczący OKW zezwala na sfilmowanie i sfotografowanie przez dziennikarzy momentu otwierania przez OKW urny wyborczej i wyjmowania z niej kart do głosowania. Po wykonaniu tej czynności dziennikarze obowiązani są niezwłocznie opuścić lokal OKW.

LOKAL WYBORCZY

22

Lokal OKW powinien być — w miarę możliwości — tak urządzony, aby wyborca, po otrzymaniu karty do głosowania kierował się bezpośrednio do miejsca za osłoną, a następnie w stronę urny.

W lokalu wyborczym bezwzględnie muszą zostać spełnione wszystkie zasady bezpieczeństwa sanitarnego określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia

Członków OKW wyposaża się:

- w jednorazowe rękawice ochronne
- płyn do dezynfekcji rąk
- w maseczki medyczne oraz w przyłbice (jeśli nie obsługują wyborców).

Zasady bezpieczeństwa sanitarnego określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia

W lokalu wyborczym, zgodnie z wymogami:

- przebywa w tym samym czasie nie więcej niż 1 wyborca na 4 m²,
- należy zapewnić wietrzenie przed przystąpieniem OKW do pracy oraz co godzinę przez 10 minut (czynność nie przerywa głosowania oraz pracy OKW),
- członkowie OKW zachowują co najmniej 1,5 m odstępu,
- korzysta się ze stołów niepokrytych suknem, ani żadnym innym wchłaniającym materiałem;
- zalecana jest korzystanie z wentylacji, jeżeli budynek jest w nią wyposażony;
- przy wejściu, w widocznym miejscu, umieszcza się dla wyborców płyn do dezynfekcji rąk;
- powierzchnie takie jak: klamki, urny wyborcze, blaty stołów, uchwyty, włączniki światła i inne przedmioty oraz powierzchnie, które mogą być dotykane przez osoby przebywające w lokalu wyborczym są przemywane płynem dezynfekcyjnym: przed przystąpieniem OKW do pracy, nie częściej niż co godzinę, co najmniej 6 razy w czasie trwania głosowania, przy czym nie przerywa to głosowania oraz pracy OKW.

LOKAL WYBORCZY

Pomieszczenia lub osłony do tajnego głosowania powinny być przygotowane w odpowiedniej liczbie dla sprawnego przebiegu głosowania, łatwo dostępne, umożliwiające nieskrępowane i tajne głosowanie, wyposażone w przybory do pisania, dobre oświetlenie oraz plakat informacyjny PKW o sposobie głosowania.

Informacja PKW
o sposobie
głosowania

24

Po odebraniu lokalu OKW sprawdza wielkość i możliwość zabezpieczenia urny przed otwarciem. OKW może wystąpić do wójta o zabezpieczenie dodatkowej urny informując o tym urzędnika wyborczego.

W terminie uzgodnionym z wójtem (nie później niż w przeddzień głosowania) skontrolować należy stan wyposażenia lokalu oraz oznakowania budynku oraz czy spełnia on wszystkie wymogi bezpieczeństwa sanitarnego określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

O stwierdzonych brakach zawiadomić należy wójta, a później sprawdzić czy zostały one usunięte.

WARUNKI TECHNICZNE LOKAL DOSTOSOWANY DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 29 lipca 2011 r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019, poz. 336).

Kontrola czy lokal oraz elementy jego wyposażenia spełniają warunki rozporządzenia.

25

Warunki określone w rozporządzeniu, które OKW powinna skontrolować, a ewentualny ich brak możliwy jest jeszcze do uzupełnienia na dzień głosowania po kontroli OKW:

- ✓ **kontrastujący kolor krawędzi stopni schodów i posadzki;**
- ✓ **dogodne warunki ruchu** (oznaczenie przezroczystych przegród, przeciwpoślizgowe posadzki, brak przeszkód, dodatkowe oświetlenie miejsca zapewniającego tajność głosowania);
- ✓ **co najmniej jedno miejsce zapewniające tajność głosowania dostosowane do potrzeb wyborcy niepełnosprawnego;**
- ✓ **wysokość urny – max 1 m;**
- ✓ **przejście między elementami wyposażenia lokalu min 1,5 m;**
- ✓ **obwieszczenia i informacje umieszczone dodatkowo w miejscu dostępnym z wózka inwalidzkiego, na wysokości 0,9 m (mierzonej od posadzki do dolnej części arkusza obwieszczenia lub informacji).**

W lokalu umieszcza się:

- obwieszczenie o zarejestrowanych kandydatach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- obwieszczenie o numerach i granicach obwodów głosowania oraz siedzibach komisji;
- informację o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu;
- informację o aktualnym składzie komisji;
- **obwieszczenie o skreśleniu kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wraz z informacją o warunkach decydujących o ważności głosu oddanego na karcie do głosowania, na której pozostało nazwisko skreślonego kandydata** (o ile sytuacja tak będzie miała miejsce).

INFORMACJE O SPOSOBIE GŁOSOWANIA

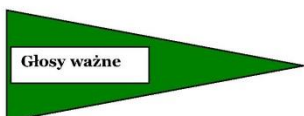
27

Załączniki do uchwały Nr 60/2020
Państwowej Komisji Wyborczej
z dnia 9 marca 2020 r. (poz. ...)

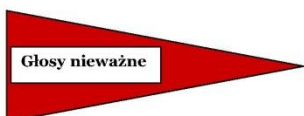
Załącznik nr 1

Załącznik nr 2

INFORMACJA O SPOSOBIE GŁOSOWANIA ORAZ WARUNKACH WAŻNOŚCI GŁOSU W WYBORACH PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ:

- głosować można tylko na jednego kandydata, stawiając znak „X” (co najmniej dwie linie przecinające się w obrębie kratki) na karcie do głosowania w kratce z lewej strony obok nazwiska kandydata

Przyczyną nieważności głosu jest:

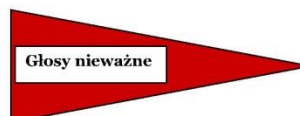
- postawienie znaku „X” w kratce przy nazwisku więcej niż jednego kandydata
- niepostawienie znaku „X” w żadnej kratce

NIEWAŻNE SĄ KARTY DO GŁOSOWANIA INNE NIŻ URZĘDOWO USTALONE LUB NIEOPATRZONE PIECZĘCIĄ OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

INFORMACJA O SPOSOBIE GŁOSOWANIA ORAZ WARUNKACH WAŻNOŚCI GŁOSU W PONOWNYM GŁOSOWANIU W WYBORACH PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ:

- głosować można tylko na jednego kandydata, stawiając znak „X” (co najmniej dwie linie przecinające się w obrębie kratki) na karcie do głosowania w kratce z lewej strony obok nazwiska kandydata

Przyczyną nieważności głosu jest:

- postawienie znaku „X” w kratce przy nazwisku obu kandydatów
- niepostawienie znaku „X” w żadnej kratce

NIEWAŻNE SĄ KARTY DO GŁOSOWANIA INNE NIŻ URZĘDOWO USTALONE LUB NIEOPATRZONE PIECZĘCIĄ OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

**INFORMACJE - wywiesić należy w lokalu
wyborczym oraz wewnątrz kabin
zapewniających tajność głosowania**

SKREŚLENIE KANDYDATA - POSTĘPOWANIE KOMISJI

28

Jeżeli po wydrukowaniu kart nastąpiło:
- skreślenie kandydata **nie drukuje się nowych kart.**

Państwowa Komisja Wyborcza:

1. **Zawiadamia** o skreśleniu wszystkie OKW.
2. **Sporządza informację** o nowym, prawidłowym brzmieniu karty przez odwzorowanie takiej karty ze skreślonym nazwiskiem kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz o warunkach ważności głosu oddanego na takiej karcie.

OKW:

1. **Umieszcza** otrzymaną informację o skreśleniach i nowym brzmieniu karty (w formie obwieszczenia) w lokalu przy właściwym obwieszczeniu.
2. **Informuje o tym ustnie** każdego wyborcę przy wydawaniu karty do głosowania.

OBWIESZCZENIE PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

z dnia 26 czerwca 2020 r.

w sprawie skreślenia kandydata na Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej

KARTA DO GŁOSOWANIA
w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 28 czerwca 2020 r.

Kandydat na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

01	☐	PIERWSZY Kandydat
02	☐	DRUGI Kandydat
03	☐	TRZECI Kandydat
04	☐	CZWARTY Kandydat
05	☐	PIĄTY Kandydat
06	☐	SZÓSTY Kandydat
07	☐	SÓDMY Kandydat „kandydat skreślony”
08	☐	ÓSMY Kandydat
09	☐	DZIEWIĄTY Kandydat
10	☐	DZIESIĄTY Kandydat
11	☐	JEDENASTY Kandydat
12	☐
13	☐
14	☐
15	☐

INFORMACJA
1. Zapytaj kandydata o listę jego głosów.
2. Wydruk kart z ich listą zgłoszenia przy skreśleniu kandydata.
3. Nowy numer kart z listą głosów, odpowiadającemu głosowi kandydata.
4. Znak „X” to nie prawidłowy głos, nie głosuj na niego.

Niedopuszczalne jest dokonywanie przez OKW jakichkolwiek skreśleń i adnotacji na kartach do głosowania.

ZADANIA KOMISJI PRZED DNIEM WYBORÓW

29

I posiedzenie

należy odbyć niezwłocznie po powołaniu komisji

- wybór Przewodniczącego i Z-cy;
- zapoznanie się z wytycznymi PKW oraz Rozporządzeniem MZ;
- ustalenie sposobu wykonania zadań;
- informacja o swoim składzie komisja (podaje się do wiadomości publicznej).

Informacje umieszcza się również w lokalu wyborczym w dniu głosowania

II posiedzenie

zwołane najpóźniej w przeddzień wyborów;

- omówienie organizacji pracy przed i w dniu wyborów;
- ustalenie godziny rozpoczęcia pracy w dniu głosowania

(Zadania te komisja może wykonać w trakcie pierwszego posiedzenia)

Komisja współdziała w tym zakresie z wójtem i urzędnikiem wyborczym

Ustalone godziny rozpoczęcia pracy w dniu głosowania podaje się do publicznej wiadomości w budynku lokalu wyborczego i w urzędzie gminy

PRZYGOTOWANIE GŁOSOWANIA KORESPONDENCYJNEGO

- termin ustalony przez **urzędnika wyborczego** w uzgodnieniu z urzędem
- **wykonanie czynności** w składzie odpowiadającym co najmniej połowie składu komisji;
- **ostemplowanie kart do głosowania oraz przygotowanie pakietów wyborczych;**
- sporządzenie protokołu z wykonanych czynności **w 2 egz.**
(dla urzędnika wyborczego i komisji)

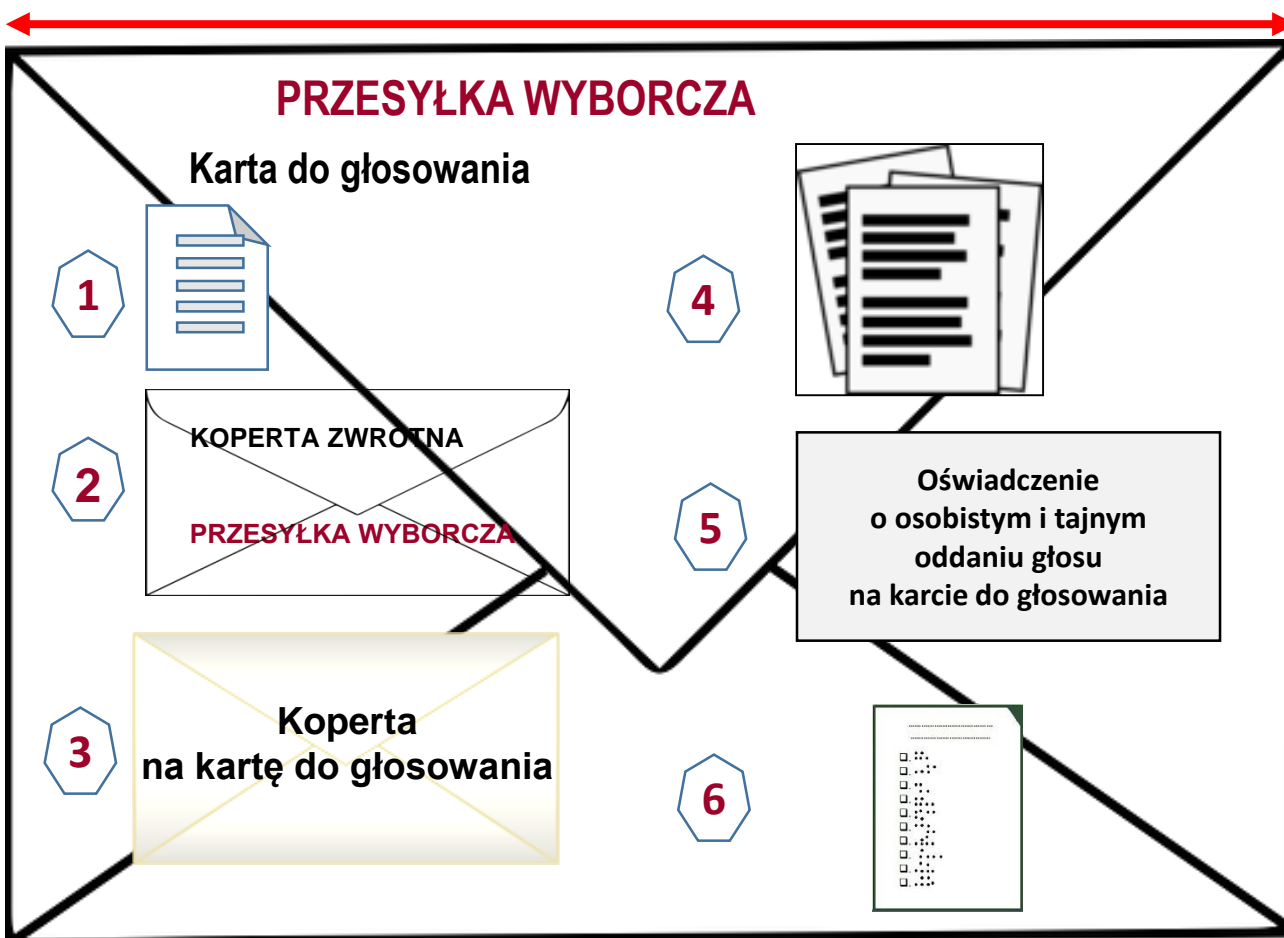

Przed rozpoczęciem stemplowania kart komisja upewnia się, czy wydano jej właściwą pieczęć (właściwa dla wyborów z właściwym numerem komisji i nazwą miejscowości).

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

31

Skład pakietu wyborczego zgodnie z wymogami ustawowymi

- 1 Karta do głosowania
- 2 Koperta zwrotna
- 3 Koperta na kartę do głosowania
- 4 Instrukcja głosowania korespondencyjnego
- 5 Oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu
- 6 Nakładka na kartę do głosowania (tylko jeżeli wyborca zażądał)

Przygotowanie pakietu wyborczego

- Na formularzu oświadczenia umieszcza się imię (imiona), nazwisko oraz PESEL wyborcy.
- Na kopercie na pakiet wyborczy umieszcza się:
 - imię i nazwisko oraz adres wyborcy,
 - oznaczenie „Przesyłka wyborcza”,
 - informację o zwolnieniu z opłaty,
 - pieczęć nagłówkową urzędu

Dodatkowo w przypadku wyborców niepełnosprawnych, którzy wskazali we wniosku oraz podlegających w dniu głosowania kwarantannie lub izolacji – napis „Do drzwi lokalu”

- Na kopercie zwrotnej umieszcza się:
 - adres i nr właściwej OKW,
 - oznaczenie „Przesyłka wyborcza”,
 - informację o zwolnieniu z opłaty,
- Na kopercie na kartę do głosowania umieszcza się oznaczenie „Koperta na kartę do głosowania”.

System WOW umożliwia wygenerowanie oświadczenia oraz wymaganych zapisów na kopertach.

UWAGA!

Przygotowując pakiet nie wolno zginać karty do głosowania (uchwała Nr 195/2020 PKW z dnia 15 czerwca 2020 r.). Największa koperta na pakiet powinna być w rozmiarze zapewniającym umieszczenie karty formatu A4. (np. C4). Koperta zwrotna natomiast powinna pomieścić kopertę na kartę, oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu oraz być takich rozmiarów by mogła zostać swobodnie wrzucona do skrzynki pocztowej.

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

33

Przygotowanie pakietu wyborczego - c.d.

Na kopercie zwrotnej i kopercie na kartę do głosowania nie można umieszczać żadnych innych oznaczeń poza wymienionymi.

Czynności dotyczące przygotowania pakietu wyborczego, wykonuje OKW w obecności urzędnika wyborczego.

PAKIET WYBORCZY może być:

- przesłany wyborcy przez urząd gminy za pośrednictwem Poczty Polskiej ;
- doręczony do wyborcy przez upoważnionego pracownika urzędu gminy
- osobiście odebrany przez wyborcę w urzędzie gminy, jeżeli zadeklarował to w zgłoszeniu zamiaru głosowania korespondencyjnego.

ZADANIA KOMISJI PRZED DNIEM GŁOSOWANIA

(najpóźniej w przeddzień – odbiór materiałów)

34

co najmniej 1/2 pełnego składu komisji, w tym przewodniczący lub zastępca

- karty do głosowania (90 % – wyborców):
 - należy przeliczyć, sprawdzić czy są prawidłowo wydrukowane (błędy, usterki drukarskie), czy są kompletne tj. zawierają dane wszystkich kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
 - sprawdzenia kompletności kart komisja dokonuje na podstawie obwieszczenia PKW ;
- nakładkę na kartę do głosowania
- formularze protokołów głosowania - 4 egz.
- pieczęć okrągłą Komisji – **WŁAŚCIWA !**
- spis wyborców;
- lista wyborców, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania;
- osłony na spis wyborców, zapewniające ochronę danych osobowych;
- materiały biurowe
- formularze zaświadczeń o udziale w głosowaniu
- środki ochrony osobistej związanej ze zwalczaniem epidemii COVID-19, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia

Praca komisji obwodowej wspomagana będzie oprogramowaniem informatycznym Krajowego Biura Wyborczego (WOW)

Przewodniczący OKW najpóźniej w przeddzień głosowania ustala z operatorem informatycznej obsługi OKW miejsce i harmonogram pracy, z uwzględnieniem konieczności:

- 1) przekazania w trakcie głosowania informacji o frekwencji;
- 2) wprowadzenia wszystkich danych z projektu protokołu głosowania;
- 3) transmisji danych z protokołu głosowania podpisanego przez członków OKW do WOW.

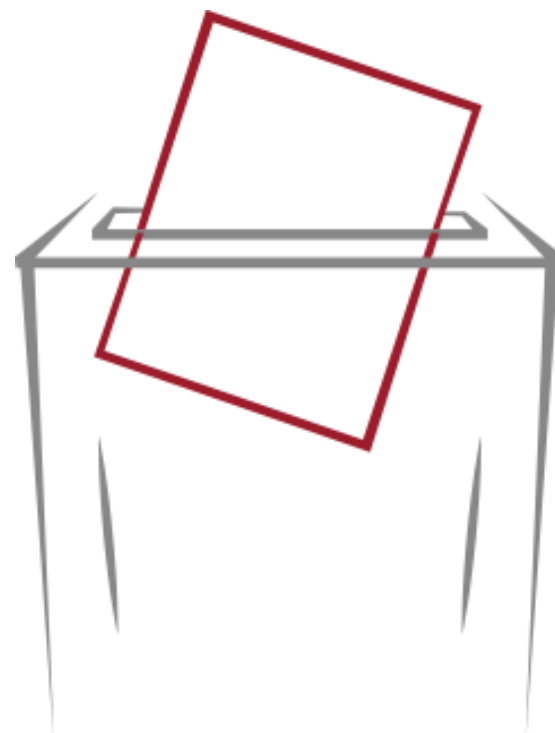
Operatorzy OKW posiadają, przekazane przez koordynatora gminnego ds. informatyki, loginy i hasła dostępu do systemu informatycznego Wsparcie Organów Wyborczych (WOW) i mają obowiązek ich zabezpieczenia przed dostępem innych osób.

GŁOSOWANIE

7.00 – 21.00

28 czerwca 2020 r.

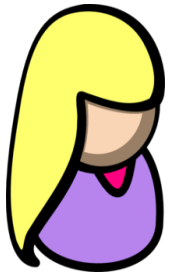
ZADANIA KOMISJI W DNIU GŁOSOWANIA (przed otwarciem lokalu)

37

W dniu wyborów od chwili rozpoczęcia głosowania aż do jego zakończenia komisja wszystkie czynności wykonuje w możliwie pełnym składzie, lecz **nie mniejszym niż 3 osoby**, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca

Komisja powołana w składzie 3 osób wszystkie czynności wykonuje w możliwie pełnym składzie, lecz nie mniejszym niż 2 osoby, które muszą być przez cały czas obecne równocześnie w lokalu wyborczym w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca.

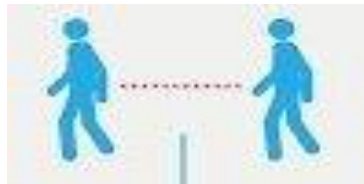

ZADANIA KOMISJI W DNIU GŁOSOWANIA (przed otwarciem lokalu)

38

W trakcie wykonywania wszystkich swoich czynności zarówno przed rozpoczęciem głosowania, w trakcie głosowania, jak też po jego zakończeniu, komisja ma obowiązek bezwzględnego stosowania zasad bezpieczeństwa sanitarnego w lokalu wyborczym, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia oraz pilnowania, aby zasady te były przestrzegane przez inne osoby przebywające w lokalu wyborczym, tj. przez wyborców, mężów zaufania, obserwatorów społecznych, obserwatorów międzynarodowych, operatora informatycznej obsługi komisji oraz dziennikarzy

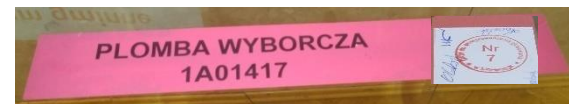
ZADANIA KOMISJI W DNIU GŁOSOWANIA - przed otwarciem lokalu wyborczego

39

O ustalonej godzinie - nie później niż o 6.00 – OKW wykonuje czynności przygotowujące do głosowania, w tym:

- sprawdza dostarczone dokumenty oraz swoją pieczęć;
- **ponownie przelicza karty do głosowania** i **ustaloną liczbę wpisuje w punkcie 1 protokołu głosowania** (tylko staranne wykonanie tej czynności pozwoli prawidłowo rozliczyć karty do głosowania po jego zakończeniu);
- ostemplowuje wszystkie karty do głosowania swoją pieczęcią przed godz. 7.00, a jeśli to nie będzie możliwe kończy stemplowanie bezpośrednio po 7.00;
- rozkłada **spis wyborców wraz z osłoną na spis** oraz karty do głosowania;
- sprawdza: czy wywieszono urzędowe obwieszczenia i informacje;
- sprawdza czy nie należy usunąć elementów kampanii wyborczej (plakaty, napisy);
- sprawdza urnę, zamyka i opieczętowuje **lub zabezpiecza za pomocą jednorazowych plomb** (nalepek z unikalnym numerem). Numer ten wpisuje w protokole wewnętrznym.

- **przygotowuje**, do stosowania przez wszystkie osoby przebywające w lokalu komisji, **środki ochrony osobistej związanej ze zwalczaniem epidemii COVID-19**, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

ZADANIA KOMISJI W DNIU GŁOSOWANIA

- przed otwarciem lokalu wyborczego

40

Przewodniczący **obowiązkowo** wyznacza członka komisji, który przebywając w bezpośredniej bliskości urny zapewnia jej nienaruszalność oraz przestrzeganie przez wyborców zasad dotyczących tajności głosowania **w tym czuwa, aby:**

- wyborcy wrzucali karty do urny w taki sposób, aby strona zadrukowana była niewidoczna,
- wyborcy nie wrzucali do urny nakładki na kartę do głosowania,
- **wyborcy doręczający koperty zwrotne** (w głosowaniu korespondencyjnym) **nie wrzucali ich do urny wyborczej**

Urny nie wolno wynosić z lokalu wyborczego; dotyczy to również urny zasadniczej w obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej.

Urna musi pozostać zamknięta przez cały czas od chwili jej zamknięcia przed rozpoczęciem głosowania, aż do jej otwarcia po zakończeniu głosowania.

CZYNNOŚCI KOMISJI W TRAKCIE GŁOSOWANIA

- przed wydaniem kart do głosowania

Komisja sprawdza tożsamość wyborcy (prosząc o uchylenie maseczki):

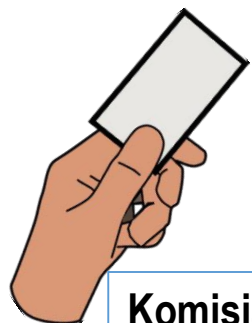

41

- na podstawie dokumentu z fotografią (np. dowód osobisty, paszport, prawo jazdy, legitymacja studencka, w tym może być dokument, który utracił ważność);
- na podstawie mTożsamość w rządowej aplikacji mobilnej mObywatel.

Na ekranie smartfonu wyświetlana jest **ruchoma flaga**, a nie jej statyczny obraz, a **hologram zmienia barwy**

W przypadku stwierdzenia wątpliwości w zakresie autentyczności aplikacji członek OKW sprawdzający mTożsamość powinien poprosić wyborcę o wykonanie sprawdzenia w usłudze mTożsamość, w szczególności poprzez wyjście z aplikacji i ponowne zalogowanie się.

Komisja nie może odmówić sprawdzenia tożsamości wyborcy na podstawie mTożsamości. Jedynie w przypadku gdy okazany na smartfonie dokument budzi wątpliwości komisji, ma ona obowiązek zażądać przedstawienia przez wyborcę innego dokumentu ze zdjęciem w celu stwierdzenia jego tożsamości

Sprawdzenia tożsamości wyborcy należy dokonać w sposób minimalizujący ryzyko ujawnienia danych osobowych wyborcy osobom trzecim.

SPIS WYBORCÓW

42

Przed wydaniem karty do głosowania należy sprawdzić, czy wyborca jest ujęty w spisie wyborców.

CZĘŚĆ A SPISU WYBORCÓW

(pieczęć nagłówkowa
organu sporządzającego spis*)

Obwód głosowania nr w, **gmina**
(nazwa miejscowości) (nazwa gminy)

Wybory, zarządzone na dzień

(nazwa wyborów) (data)

SPIS WYBORCÓW

Część A

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień) nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(-y). Głosowanie w dniu	Uwagi
				miejscowość ulica	nr domu nr mieszkania		

.....
(podpis, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego)*

* Umieszcza się na każdej karcie spisu.

PORUSZANIE SIĘ PO SPISIE WYBORCÓW

43

Spis wyborców sporządzony jest na podstawie stałego rejestru wyborców.

Wyborcy w spisie w **danym obwodzie** wpisani są w układzie :

- alfabetycznym miejscowości
- alfabetycznym ulic oraz
- w porządku kolejnych numerów domów i mieszkań

UWAGA!

Przed przystąpieniem do pracy, niezbędne jest zapoznanie się ze spisem oraz szczególne zwrócenie uwagi na zapisy adresów i ich ułożenie w spisie.

W obwodach odrębnych wyborcy umieszczeni są w spisie w układzie alfabetycznym wg ich nazwisk.

CZYNNOŚCI KOMISJI W TRAKCIE GŁOSOWANIA

- przed wydaniem kart do głosowania

44

Komisje w których zgłoszono **zamiar głosowania korespondencyjnego** sprawdzają, czy są adnotacje w rubryce „Uwagi” o wysłaniu pakietu

W takiej sytuacji należy odmówić wydania karty

SPIS WYBORCÓW

Część A

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (RRRR-MM-DD) № PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(y). Głosowanie w dniu	Uwagi
				mięscowosc ulica	nr domu nr mieszkania		
1.	Kowalska Anna	Leon	1975-05-25 750525.....	Iksowo Kolejowa	25 10		wyslano pakiet

Jeśli wyborca poinformuje komisję, że nie otrzymał pakietu wyborczego, przewodniczący komisji lub jego zastępca telefonicznie potwierdza w dziale ewidencji ludności urzędu gminy, czy urząd posiada informację o niedoręczeniu temu wyborcy pakietu.

W przypadku potwierdzenia przez urząd niedoręczenia pakietu 2 członków OKW w tym przewodniczący lub zastępca, skreśla adnotację w spisie o wysłaniu pakietu i wpisuje adnotację „pakiet niedoręczony”, którą opatrują parafami i OKW i wydaje kartę, jak niżej:

1.	Kowalska Anna	Leon	1975-05-25 750525.....	Iksowo Kolejowa	25 10		wyslano pakiet pakiet niedoręczony Stora
----	---------------	------	---------------------------	--------------------	----------	---	--

Wydać kartę, którą wyborca potwierdza podpisem

W dniu głosowania OKW dopisuje na **dodatkowym formularzu spisu wyborców** i umożliwia głosowanie:

- **osobie przedkładającej zaświadczenie o prawie do głosowania** – OKW sprawdza czy zaświadczenie wydane jest na pierwsze głosowanie w dniu 28 czerwca 2020 r. i ma hologram z nadrukiem „PRP 2020”.

ZAŚWIADCZENIE NALEŻY ZATRZYMAĆ I DOŁĄCZYĆ DO SPISU !

Komisja nie wydaje karty do głosowania wyborcy przedkładającemu w dniu pierwszego głosowania (28 czerwca 2020 r.) zaświadczenie o prawie do głosowania wydane na ponowne głosowanie (12 lipca 2020 r.)

- **osobie pominiętej w spisie**
 - jeżeli udokumentuje, iż stale zamieszkuje na terenie tego obwodu
(ewidencja ludności tel. potwierdzi ten fakt, członek OKW, który otrzymał potwierdzenie sporządza notatkę i dołącza ją do spisu).
- **osobie skreślonej ze spisu** - w związku z umieszczeniem jej w spisie w obwodzie odrębnym, która **udokumentuje**, że opuściła np. szpital przed dniem głosowania; *(przed dopisaniem do spisu na dodatkowym formularzu należy sprawdzić, czy wyborca jest skreślony ze spisu, a przy nazwisku jest adnotacja o skreśleniu w zw. z ujęciem w spisie w obwodzie odrębnym).*

W dniu głosowania OKW dopisuje na **dodatkowym formularzu spisu wyborców** i umożliwia głosowanie również:

- **obywatelowi polskiemu stale zamieszkującemu za granicą**, jeżeli w dniu głosowania przedstawi komisji dokument potwierdzający, że **stale zamieszkuje za granicą wraz z jego tłumaczeniem przysięgłym na język polski** oraz **ważny** polski paszport. Dokumentem potwierdzającym stałe zamieszkanie za granicą jest np.: karta stałego pobytu, dokument potwierdzający zatrudnienie za granicą, dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania ze świadczeń ubezpieczenia społecznego za granicą itp. **Podstawą nie może być okazanie dowodu osobistego.**

*Przed dopisaniem OKW sprawdza, czy w paszporcie nie ma pieczęci innej OKW z datą głosowania. OKW na ostatniej stronie paszportu przeznaczonej na adnotacje wizowe umieszcza tylko odcisk swojej pieczęci i datę głosowania. **Niedopuszczalne są inne wpisy.***

- **w obwodzie odrębnym** osobie, która chce głosować, a **przybyła do danej jednostki przed dniem głosowania**. Dla dopisania nie jest potrzebne zaświadczenie o prawie do głosowania. OKW powinna się zwrócić do kierownika jednostki o udostępnienie wykazu osób przybyłych do jednostki przed dniem głosowania, które nie były ujęte w sporządzonym wcześniej wykazie osób.

Dodatkowy formularz spisu wyborców, na którym OKW dopisuje wyborców w dniu głosowania, powinien zawierać oznaczenie „**Dodatkowy formularz spisu wyborców**”.

Członek OKW dopisujący wyborcę na tym formularzu każdorazowo, obok imienia i nazwiska osoby dopisanej, umieszcza swoją parafę.

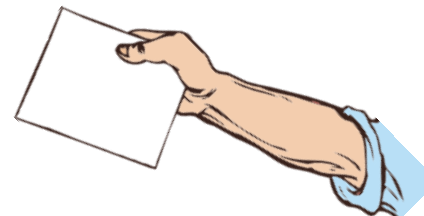
Po zakończeniu głosowania dodatkowy formularz spisu wyborców powinien zostać opatrzony pieczęcią OKW oraz podpisany przez przewodniczącego komisji lub jego zastępcę.

Informacji o dopisaniu wyborcy do spisu wyborców, a w szczególności danych osobowych dopisanego wyborcy, nie należy zamieszczać w uwagach do protokołów głosowania, w tym np. w punkcie 22 protokołu.

Komisja nie jest uprawniona do dokonywania jakichkolwiek innych zmian w spisie wyborców otrzymanym z urzędu (np. skreśleń wyborców).

OKW wydaje wyborcy jedną kartę do głosowania.

Przy wydawaniu kart do głosowania OKW sprawdza, czy wydawana karta jest ostemplowana jej pieczęcią.

Wydanie wyborcy nieostemplowanej karty do głosowania powoduje, że karta jest nieważna.

OKW zwraca uwagę, by wyborca potwierdził własnoręcznym podpisem, w przewidzianej na to rubryce spisu wyborców (w linii) odpowiadającej jego nazwisku, fakt otrzymania karty. Możliwe jest składanie podpisu bez odwracania spisu.

KARTA DO GŁOSOWANIA

49

KARTA DO GŁOSOWANIA
w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 28 czerwca 2020 r.

Kandydaci na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

- 01. **PIERWSZY Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)
- 02. **DRUGI Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)
- 03. **TRZECI Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)
- 04. **CZWARTY Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)
- 05. **PIĄTY Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)
- 06. **SZÓSTY Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)
- 07. **SIÓDMY Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)
- 08. **ÓSMY Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)
- 09. **DZIEWIĄTY Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)
- 10. **DZIESIĄTY Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)
- 11. **JEDENASTY Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)

INFORMACJA

1. Znajdź kandydata, na którego chcesz głosować.
2. Postaw znak „X” w kratce **wyłącznie** przy nazwisku tego kandydata.
3. Jeżeli postawisz znak „X” przy nazwisku więcej niż jednego kandydata, Twój głos będzie nieważny.
4. Znak „X” to co najmniej dwie linie przecinające się wewnątrz kratki.

Karta do głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponowne głosowanie w dniu 12 lipca 2020 r.

Kandydaci na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

- 01. **PIERWSZY Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)
- 02. **DRUGI Kandydat**
(nazwisko i imię - imiona)

INFORMACJA

1. Znajdź kandydata, na którego chcesz głosować.
2. Postaw znak „X” w kratce **wyłącznie** przy nazwisku tego kandydata.
3. Jeżeli postawisz znak „X” przy nazwisku obu kandydatów, Twój głos będzie nieważny.
4. Znak „X” to co najmniej dwie linie przecinające się wewnątrz kratki.

Jeżeli wyborca nie potwierdzi własnoręcznym podpisem odbioru karty do głosowania, OKW odmawia jej wydania.

Jedynie w przypadku, gdy wyborca okaże komisji dokument potwierdzający, że jest osobą niepełnosprawną o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, z późn. zm.) i nie może w związku z tym potwierdzić otrzymania karty do głosowania, członek OKW **wydający kartę do głosowania wraz z przewodniczącym lub zastępcą przewodniczącego stwierdza fakt wydania karty oraz przyczynę braku podpisu osoby otrzymującej kartę sporządzając adnotację w rubryce „Uwagi” spisu wyborców.**

OKW odmawia ponownego wydania karty do głosowania niezależnie od przyczyn tego żądania (np. z powodu pomyłkowego wypełnienia karty, zniszczenia jej itp.)

WYDAWANIE KART DO GŁOSOWANIA

- podpis w niewłaściwym miejscu spisu

51

W przypadku, gdy komisja zauważy, że osoba podpisała się w linii przy nazwisku innego wyborcy, wskazuje tej osobie właściwe miejsce w spisie do złożenia podpisu, a podpis złożony w niewłaściwym miejscu skreśla. Skreślenie opatruje się adnotacją „podpis w nieprawidłowym miejscu” i parafami członka OKW oraz przewodniczącego komisji lub jego zastępcy.

SPIS WYBORCÓW

Część A

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień) nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(-y). Głosowanie w dniu 28.06.2020 r.	Uwagi
				mięscowość ulica	nr domu nr mieszkania		
1	Kowalska Anna	Stefan	2001-03-08 01230877765	XXXXXXXXXXXX, ZZZZZZZZZZZZZZ	5	Kowalska	
2	Nowak Jan	Piotr	1978-01-07 78010762873	XXXXXXXXXXXX, ZZZZZZZZZZZZZZ	6	Kowalska	podpis w nieprawidłowym miejscu [Signature]

WYDAWANIE KART DO GŁOSOWANIA

- ochrona danych osobowych -

Należy zwrócić uwagę na **bezwzględną konieczność zapewnienia ochrony danych osobowych wyborców ujętych w spisie**, w tym przed ujawnieniem danych osobowych innych osób przy potwierdzaniu przez wyborców odbioru karty do głosowania.

W tym celu komisja stosuje przekazane przez urząd gminy osłony na spis zabezpieczające dane osobowe innych osób ujętych w spisie.

Niewykonywanie lub niewłaściwe wykonywanie powyższego obowiązku skutkować może odpowiedzialnością członków komisji za naruszenie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

SPIS WYBORCÓW

Część A

Nakładka na spis

1	Kowalska Anna	Stefan	2001-03-08 01230877765	XXXXXXXXXXXX, ZZZZZZZZZZZZZZ	5	Kowalska		
---	---------------	--------	---------------------------	---------------------------------	---	----------	--	--

WYDAWANIE KART DO GŁOSOWANIA - OBOWIĄZKI INFORMACYJNE OKW -

53

- Na wniosek wyborcy OKW jest obowiązana wyjaśnić mu sposób głosowania w wyborach oraz warunki ważności głosu, zgodnie z informacją umieszczoną na karcie do głosowania.

Wyjaśnienie to nie może zawierać elementów agitacyjnych.

- Na prośbę wyborcy niepełnosprawnego, OKW jest obowiązana do przekazania ustnie treści obwieszczeń i informacji o kandydatach na Prezydenta RP dotyczących okręgu wyborczego, ale **tylko w zakresie** liczby zarejestrowanych kandydatów, ich numerach na karcie do głosowania a także imionach i nazwiskach kandydatów.

Czynności te wykonuje przewodniczący komisji lub zastępca przewodniczącego w obecności innego członka komisji.

GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA

54

Komisja:

1. sprawdza tożsamość pełnomocnika;
2. sprawdza akt pełnomocnictwa;
3. sprawdza, czy osoba, która udzieliła pełnomocnictwa:
 - jest ujęta w spisie wyborców i nie głosowała wcześniej osobiście,
 - czy pełnomocnictwo nie zostało cofnięte;
 - czy pełnomocnictwo nie wygasło z innej przyczyny .
4. odnotowuje fakt głosowania przez pełnomocnika na otrzymanej wraz ze spisem wyborców liście wyborców, którzy udzieliли pełnomocnictwa do głosowania;
5. **akt pełnomocnictwa załącza do spisu wyborców**
6. wydaje pełnomocnikowi kartę do głosowania;
7. odnotowuje wydanie karty w spisie wyborców

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień) nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(-y). Głosowanie w dniu 28.06.2020 r.	Uwagi
				mięscowość ulica	nr domu nr mieszkania		
201	Nowak Janina	Tadeusz	1978-01-07 78010762783	XXXXXXXXXXXX, ZZZZZZZZZZZZZZ	14	Nowak Julia	Nowak Julia pełnomocnik
202	Kowalski Jakub	Adam	2001-03-08 01230877675	XXXXXXXXXXXX, ZZZZZZZZZZZZZZ	15		

Wpis komisji

Czytelny podpis pełnomocnika

GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA - cofnięcie lub wygaśnięcie pełnomocnictwa

55

Wyborca, który udzielił pełnomocnictwa do głosowania, może w dniu głosowania doręczyć komisji **oświadczenie o cofnięciu pełnomocnictwa**, a także głosować osobiście, jeżeli nie głosował jeszcze w jego imieniu pełnomocnik. **Głosowanie osobiste wyborcy powoduje wygaśnięcie pełnomocnictwa do głosowania.**

Fakt cofnięcia lub wygaśnięcia pełnomocnictwa do głosowania komisja **obowiązana jest odnotować w spisie wyborców oraz na otrzymanej wraz ze spisem liście wyborców, którzy udzieliłi pełnomocnictwa do głosowania w ich imieniu, a **otrzymane oświadczenie dołączyć do spisu wyborców.****

Akt pełnomocnictwa sporządzony przed pierwszym głosowaniem 28 czerwca 2020 r. dotyczy zarówno pierwszego głosowania, jak i ewentualnego ponownego głosowania.

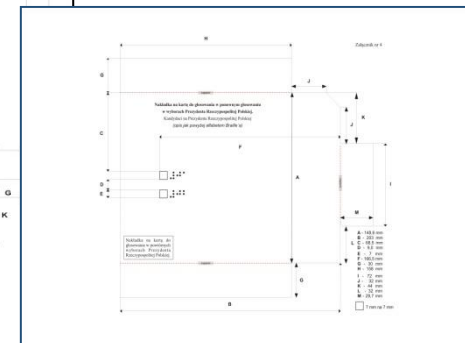
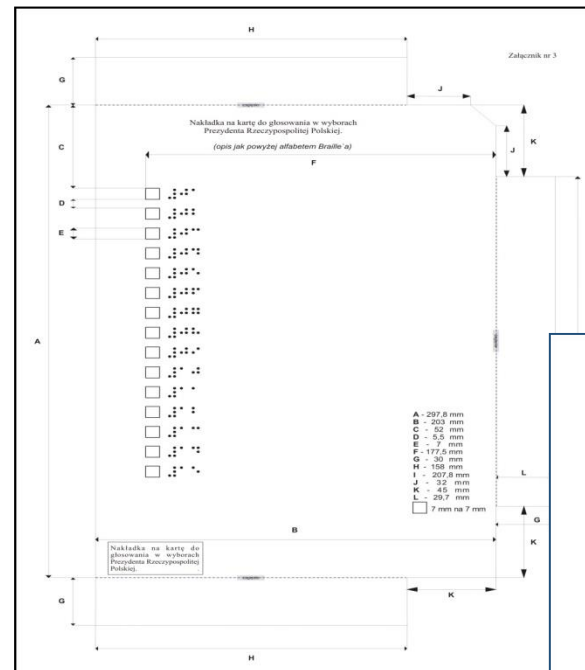
OKW odmawia wydania pełnomocnikowi karty do głosowania i **zatrzymuje akt pełnomocnictwa do głosowania** w przypadku wcześniejszego głosowania osobistego wyborcy, cofnięcia pełnomocnictwa lub wygaśnięcia pełnomocnictwa z innej przyczyny.

OKW wraz z kartą do głosowania wydaje wyborcy na jego prośbę nakładkę na kartę do głosowania sporządzoną w alfabecie Braille'a.

Komisja informuje wyborcę, że po oddaniu głosu obowiązany jest on zwrócić OKW nakładkę na kartę.

Komisja zwraca uwagę, aby wyborca wraz z kartą nie wrzucił nakładki do urny.

W przypadku utraty nakładki lub jej zniszczenia OKW niezwłocznie informuje o tym urząd gminy.

PRZEBIEG GŁOSOWANIA

- Kartę do głosowania wyborca powinien wrzucać do urny w taki sposób, aby strona zadrukowana była niewidoczna (art. 52 § 6 Kodeksu wyborczego).
- Akt głosowania nie może być wykorzystywany przez wyborców do prowadzenia agitacji wyborczej.
- Niedopuszczalne jest głosowanie za członka rodziny lub za inną osobę z wyjątkiem głosowania przez pełnomocnika.
- Osobie niepełnosprawnej, na jej prośbę **może pomagać w głosowaniu inna osoba**, w tym także niepełnoletnia; pomoc ta może mieć tylko techniczny charakter; nie może ona polegać na sugerowaniu wyborcy sposobu głosowania lub na głosowaniu w zastępstwie tej osoby; dopuszczalne jest, aby na życzenie osoby niepełnosprawnej **w miejscu zapewniającym tajność głosowania przebywała osoba udzielająca pomocy.**

Bezwzględnie zachować należy zasady bezpieczeństwa sanitarnego określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia

Pomocy w głosowaniu nie może udzielać członek komisji, mąż zaufania, obserwator społeczny, ani obserwator międzynarodowy (art. 53 i 103c § 2 Kodeksu wyborczego).

57

OKW zwraca uwagę, by wyborcy nie wynosili kart do głosowania poza lokal wyborczy.

Jeżeli OKW:

- zauważy, że wyborca wyniósł kartę na zewnątrz,
- otrzyma informacje, że w lokalu lub poza nim oferowane jest odstąpienie karty do głosowania

**obowiązana jest niezwłocznie
zawiadomić Policję**

Fakt ten należy opisać w **punkcie 22** protokołu głosowania.

OKW zwraca również uwagę, aby wyborcy nie wrzucali do urny innych przedmiotów niż karta do głosowania. Takie przypadki należy opisać w **punkcie 22** protokołu głosowania.

WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ - potwierdzających udział w głosowaniu -

Na żądanie wyborcy, OKW zobowiązana jest wydać zaświadczenie.

„Zaświadczenie

Obwodowa Komisja Wyborcza Nr ... w zaświadcza,
że Pan/Pani* otrzymał/otrzymała* kartę do głosowania
(imię i nazwisko wyborcy)

w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w głosowaniu w dniu
(data głosowania)

.....
(miejsowość, data) (pieczęć Komisji)
(podpis)

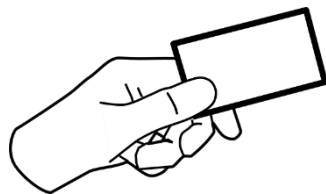
* Niepotrzebne skreślić lub pominąć.»,

Jeżeli z wnioskiem o wydanie zaświadczenia wystąpił pełnomocnik - w zaświadczeniu po wyrazach „otrzymał/otrzymała” należy dodać wyrazy „**jako pełnomocnik wyborcy**”.

WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ potwierdzających odmowę wydania karty do głosowania

60

Na żądanie wyborcy OKW obowiązana jest również wydać zaświadczenie potwierdzające **odmowę wydania karty** do głosowania z podaniem przyczyny odmowy.

- Zaświadczenia sporządza się w 1 egz.
- Informację o wydaniu zaświadczenia umieszcza się w rubryce „UWAGI” przy nazwisku wyborcy, którego zaświadczenie dotyczyło.
- Zaświadczenia podpisuje przewodniczący lub zastępca przewodniczącego OKW i opatruje pieczęcią komisji.

REZERWA KART DO GŁOSOWANIA

61

OKW na bieżąco sprawdza liczbę podpisów w spisie potwierdzających otrzymanie karty przez wyborców

W przypadku, gdy liczba ta przekroczy **60%** liczby otrzymanych przez komisję kart do głosowania, OKW obowiązana jest powiadomić urząd o możliwej potrzebie uruchomienia dla niej kart z rezerwy. Urząd przekazuje informację do Okręgowej Komisji Wyborczej

Natomiast **gdy liczba ta przekroczy 80%** liczby otrzymanych przez OKW kart do głosowania, OKW występuje do Okręgowej Komisji Wyborczej, **za pośrednictwem urzędu gminy**, o wydanie kart z rezerwy.

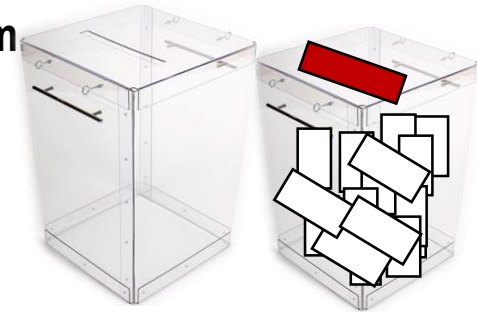
PRZEBIEG GŁOSOWANIA - ZAPEŁNIENIE URNY WYBORCZEJ -

62

OKW czuwa, aby nie doszło do przepełnienia urny wyborczej.

- Jeżeli OKW stwierdzi, że urna może wkrótce ulec zapelnieniu, powinna niezwłocznie zwrócić się do wójta o dostarczenie drugiej urny (jeśli druga urna nie została dostarczona).
- Jeżeli druga urna została dostarczona przed rozpoczęciem głosowania należy zakleić oraz opieczetować wlot przepełnionej urny i ustawić w lokalu drugą urnę
- **Przed rozpoczęciem stosowania drugiej urny OKW sprawdza czy urna jest pusta, a następnie zamyka ją i opieczetowuje.**
- Urna, która uległa przepełnieniu pozostaje w lokalu wyborczym

Obie urny powinny być ustawione w takim miejscu, by były przez cały czas głosowania pod nadzorem wyznaczonego członka OKW oraz widoczne dla członków komisji, mężów zaufania i obserwatorów społecznych oraz międzynarodowych.

PRZEBIEG GŁOSOWANIA - nagrywanie, filmowanie, zdjęcia -

63

Przepisy Kodeksu wyborczego nie zabraniają robienia zdjęć w lokalu wyborczym przez wyborców pod warunkiem, że m.in.

1. nie narusza to:

a) zasad bezpieczeństwa sanitarnego określonych w rozporządzeniu MZ

b) porządku w lokalu wyborczym,

c) powagi i tajności głosowania,

d) przepisów dotyczących ochrony danych osobowych;

2. nie zakłóca przebiegu głosowania;

3. nie narusza praw osób przebywających w lokalu wyborczym do ochrony dóbr osobistych, w tym ochrony wizerunku (wymagana jest ich zgoda na nagrywanie lub fotografowanie).

Niedopuszczalne jest robienie zdjęć lub nagrywanie spisu wyborców.

FREKWENCJA

64

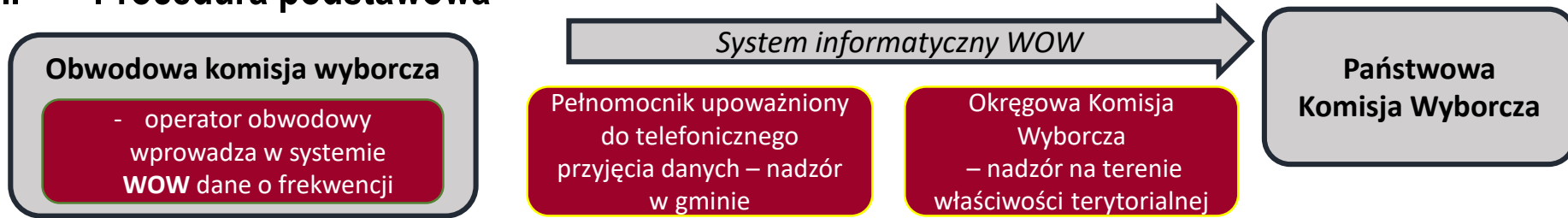
WYŁĄCZNIE W STAŁYCH OBWODACH GŁOSOWANIA

OKW w dniu głosowania ustala **dwukrotnie**, tj. na godz. **12.00** oraz **17.00**

- liczbę osób uprawnionych do głosowania,
- liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania

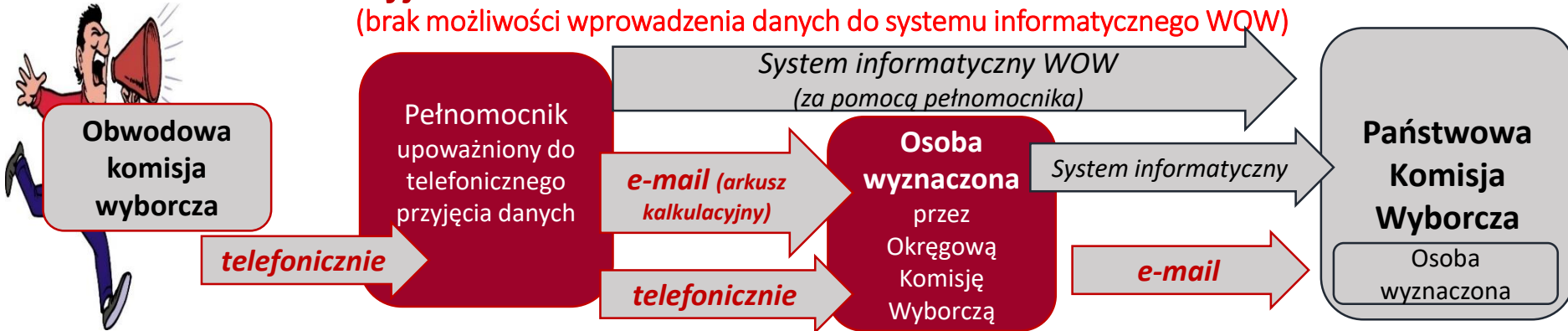

I. Procedura podstawowa

II. Procedura awaryjna

(brak możliwości wprowadzenia danych do systemu informatycznego WOW)

Dane przekazywane są ściśle wg zasad ustalonych w uchwale nr 166/2020 PKW z dnia 8 czerwca 2020 r. w sprawie trybu i sposobu przekazywania danych o liczbie osób ujętych w spisach wyborców oraz liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania w stałych obwodach głosowania utworzonych w Kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r.

OKW wykonują w dniu głosowania czynności związane z głosowaniem korespondencyjnym postępując w sposób określony w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 czerwca 2020r. w sprawie sposobu postępowania z kopertami zwrotnymi i pakietami wyborczymi w głosowaniu korespondencyjnym

OKW od rozpoczęcia głosowania o godz. 7⁰⁰ do godziny 21⁰⁰ odbiera koperty zwrotne od:

- przedstawicieli Poczty Polskiej,
- przedstawicieli urzędów gmin,
- wyborców, a także innych osób doręczających koperty zwrotne.

OKW czuwa, aby wyborcy doręczający koperty zwrotne do lokalu nie wrzucali ich do urny wyborczej lecz przekazali je komisji obwodowej.

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE – postępowanie z kopertami zwrotnymi

66

Doręczone do godz. 21⁰⁰ koperty zwrotne OKW otwiera niezwłocznie po doręczeniu i sprawdza, czy w kopercie znajduje się:

- 1) **prawidłowo wypełnione tj. zawierające imię, nazwisko i numer PESEL wyborcy zgodnie z danymi zawartymi w spisie wyborców i podpisane przez wyborcę oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu na karcie do głosowania;**

Oświadczenie
o osobistym i tajnym
oddaniu głosu
na karcie do głosowania

- 2) **zaklejona** koperta na kartę do głosowania.

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE – adnotacje w spisie wyborców

67

Jeżeli spełnione są powyższe warunki, komisja odnotowuje w rubryce spisu „Uwagi”, odpowiadającej pozycji, pod którą przy nazwisku wyborcy umieszczono informację o wysłaniu pakietu wyborczego, że wyborca głosował korespondencyjnie

- zaklejoną kopertę na kartę do głosowania OKW wrzuca do urny wyborczej.
- oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu OKW dołącza do spisu wyborców.
- puste koperty zwrotne OKW pakuje w pakiet, opisuje i odkłada

SPIS WYBORCÓW

Część A

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień) nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(-y). Głosowanie w dniu 28.06.2020 r.	Uwagi
				miejsowość ulica	nr domu nr mieszkania		
201	Kowalska Janina	Tadeusz	1978-01-07 78010762783	XXXXXXXXXXXX, ZZZZZZZZZZZZZZ	14		wysłano pakiet głosowanie koresp.
202	Nowy Jakub	Adam	2001-03-08 01230877675	XXXXXXXXXXXX, ZZZZZZZZZZZZZZ	15		

wpis komisji

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

- koperty zwrotne z naruszeniami warunków

68

Jeżeli:

- 1) w kopercie zwrotnej nie było oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu na karcie do głosowania,
- 2) oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu na karcie do głosowania było nieprawidłowo wypełnione lub niepodpisane przez wyborcę,
- 3) w kopercie zwrotnej nie było koperty na kartę do głosowania,
- 4) koperta na kartę do głosowania była niezaklejona,
- 5) w kopercie zwrotnej znajdowała się więcej niż jedna koperta na kartę do głosowania

OKW odkłada kopertę zwrotną wraz z zawartością, segregując odłożone koperty według naruszeń powyższych warunków.

Kopert tych OKW nie bierze pod uwagę przy ustalaniu wyników głosowania.

Jeżeli wyborca, którego koperta zwrotna została doręczona do komisji, nie jest ujęty w spisie wyborców, OKW jest obowiązana wyjaśnić telefonicznie w dziale ewidencji ludności urzędu gminy przyczynę nieumieszczenia wyborcy w spisie wyborców.

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

69

- Puste koperty zwrotne OKW pakuje w pakiet, opisuje i odkłada
- Koperty wraz z kartami posegregowane wg naruszeń warunków OKW pakuje w osobne pakiety, opisuje i odkłada
- Koperty zwrotne, w których znajdowało się
 - oświadczenie wyborcy nieujętego w spisie wyborców,
 - oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu na karcie do głosowania wyborcy, który głosował wcześniej,
 - więcej niż jedna koperta na kartę do głosowania
- Pakiety wyborcze nieodebrane przez wyborcę, dostarczone OKW komisja pakuje w pakiet, opisuje i odkłada
- Koperty zwrotne doręczone do OKW po zakończeniu głosowania pakuje w pakiet, opisuje i odkłada

Pakiety te pozostają w dokumentacji OKW, które po zakończeniu głosowania w opakowaniu zbiorczym zamkniętym i opisanym przekazywane są razem z innymi dokumentami (m.in. spisem wyborców) w depozyt **urzędnikowi wyborczemu**.

INFORMACJA O ZNALEZIONYCH kartach do głosowania lub pakietach wyborczych

70

W przypadku, gdyby komisja znalazła w lokalu wyborczym lub w budynku, w którym znajduje się lokal wyborczy, w trakcie głosowania albo po jego zakończeniu, kartę (lub karty) do głosowania pozostawioną przez wyborcę, komisja nie jest uprawniona do wrzucenia jej do urny wyborczej. Karty takiej nie uwzględnia się przy obliczeniach

Odnalezioną kartę należy zapakować w odrębny pakiet, opieczętować go i opisać, a informację o odnalezieniu karty odnotować w punkcie 22 protokołu głosowania.

Analogicznie komisja postępuje z odnalezionym pakietem wyborczym lub kopertą zwrotną

Pakiet ten należy przekazać razem z innymi dokumentami, o których mowa w pkt. 135 wytycznych dla OKW w depozyt **urzędnikowi wyborczemu.**

PRZERWA W GŁOSOWANIU

71

Głosowania nie wolno przerywać – tylko nadzwyczajne wydarzenia, np. katastrofa budowlana dotycząca budynku lokalu wyborczego może być przyczyną przerwy w głosowaniu.

Brak pieczęci, trudność w dostaniu się do budynku lub lokalu przed rozpoczęciem głosowania, wypełnienie się urny – **to nie są nadzwyczajne wydarzenia!!!**

Nie upoważniają do zarządzania przerwą w głosowaniu.

O przyczynach uzasadniających — zdaniem komisji — zarządzanie przerwą w głosowaniu, jego przedłużeniu lub odroczeniu komisja powiadamia niezwłocznie Okręgową Komisję Wyborczą i za jej zgodą podejmuje uchwałę w tej sprawie.

Uchwałę o zarządzaniu przerwą w głosowaniu, jego przedłużeniu lub odroczeniu komisja bezzwłocznie:

- podaje do publicznej wiadomości,
- przesyła Okręgowej Komisji Wyborczej i wójtowi.

W razie przerywania lub odroczenia głosowania, o ile nie zagraża to życiu i zdrowiu członków komisji, komisja zabezpiecza dokumentację.

Cała procedura opisana jest w pkt od 75 do 80 Wytycznych dla OKW .

ZAKOŃCZENIE GŁOSOWANIA

72

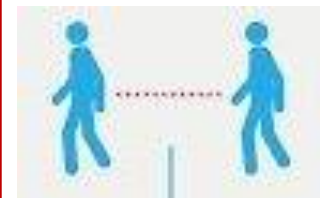
O godz. 21.00 OKW zamyka lokal

- osobom przybyłym do lokalu przed 21⁰⁰ należy umożliwić oddanie głosu, **w tym osobom czekającym w kolejce przed drzwiami lokalu;**

W przypadku kolejki przed lokalem wyborczym, przed zakończeniem głosowania, wyznaczony członek komisji, zabezpiecza koniec kolejki i pilnuje żeby nikt po godz. 21.00 nie dołączył do oczekujących.

Można również w takiej sytuacji wezwać na pomoc straż miejską, albo ustalić liczbę oczekujących wyborców np. wydając karteczki podpisane przez przewodniczącego OKW.

Osoby czekające na wejście do lokalu wyborczego muszą zachować odpowiedni odstęp.

ZAKOŃCZENIE GŁOSOWANIA

73

- w obwodach odrębnych OKW może zarządzić wcześniejsze zakończenie głosowania, pod warunkiem że **wszyscy wyborcy wpisani do spisu wyborców oddali swoje głosy**.

O wcześniejszym zakończeniu głosowania zawiadomić należy osobę kierującą jednostką, wójta i Okręgową Komisję Wyborczą.

Zarządzenie wcześniejszego zakończenia głosowania może nastąpić nie wcześniej niż o godzinie 18⁰⁰ ale protokół można podać do publicznej wiadomości nie wcześniej niż o godz. 21.00

ZAKOŃCZENIE GŁOSOWANIA

74

- w lokalu po jego zamknięciu mogą przebywać poza członkami komisji (w możliwie pełnym składzie, lecz nie mniejszym niż połowa jej pełnego składu, w tym przewodniczący lub jego zastępca),
 - mężowie zaufania,
 - obserwatorzy społeczni
 - obserwatorzy międzynarodowi oraz
 - operator informatycznej obsługi komisji.

Wyłącznie w czasie otwierania urny i wyjmowania z niej kart dopuszczalna jest obecność w lokalu przedstawicieli prasy

ZAKOŃCZENIE GŁOSOWANIA

75

Po opuszczeniu lokalu przez ostatniego wyborcę przewodniczący OKW zabezpiecza wlot urny wyborczej, zaklejając go **paskiem papieru opatrzonym pieczęcią OKW i podpisami jej członków;**

Jeżeli komisja otrzymała jednorazowe plomby (nalepki foliowe) opatrzone unikatowym numerem, za ich pomocą (zaleca się użycie dwóch plomb) zabezpiecza wlot urny. Na naklejce etykiety należy postawić pieczęć OKW.

Unikatowy numer plomby przewodniczący OKW wpisuje do wewnętrznego protokołu.

Należy pamiętać, że każda próba odklejenia nalepki spowoduje pojawienie się na niej napisu o tym informującego.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA I SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA W OBWODZIE

Informacje wstępne

76

Czynności związane z ustaleniem wyników głosowania w obwodzie i sporządzeniem protokołów głosowania OKW wykonują wspólnie, wszyscy obecni członkowie w liczbie co najmniej połowy składu OKW, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca.

Nie jest dopuszczalne tworzenie z członków OKW grup roboczych, które wykonywałyby oddzielnie czynności po zakończeniu głosowania.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA I SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA W OBWODZIE

77

Oznacza to, że wszystkie czynności związane z ustaleniem wyników głosowania w obwodzie i sporządzeniem protokołu głosowania komisja powołana w liczbie:

- 3 osób – musi wykonywać w składzie nie mniejszym niż 2 osoby;**
- 4 osób – musi wykonywać w składzie nie mniejszym niż 2 osoby;**
- 5 osób – musi wykonywać w składzie nie mniejszym niż 3 osoby;**
- 6 osób – musi wykonywać w składzie nie mniejszym niż 3 osoby;**
- 7 osób – musi wykonywać w składzie nie mniejszym niż 4 osoby;**
- 8 osób – musi wykonywać w składzie nie mniejszym niż 4 osoby;**
- 9 osób – musi wykonywać w składzie nie mniejszym niż 5 osób;**
- 10 osób – musi wykonywać w składzie nie mniejszym niż 5 osób;**
- 11 osób – musi wykonywać w składzie nie mniejszym niż 6 osób;**
- 12 osób – musi wykonywać w składzie nie mniejszym niż 6 osób;**
- 13 osób – musi wykonywać w składzie nie mniejszym niż 7 osób.**

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

Czynności wykonane przed otwarciem urny

78

OKW wypełnia projekt protokołu głosowania wykorzystując w tym celu formularze protokołu – dostarczone po 4 egz.

OKW wypełnia informacje o komisji i głosowaniu w wyborach **Prezydenta RP**:

WYBORY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ										
Kod terytorialny gminy (dzielnicy w m.st. Warszawie)	1	4	0	0	0	0	Nr obwodu głosowania			1
Siedziba Obwodowej Komisji Wyborczej (adres)	Samorządowy Ośrodek Kultury w Wolicy, ul. Ciepła 2									
Gmina/Dzielnica	Wolica		Powiat	Wolica		Województwo	mazowieckie			

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA W OBWODZIE W WYBORACH PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ PRZEPROWADZONEGO W DNIU 28 CZERWCA 2020 R.

Głosowanie rozpoczęło się w dniu 28 czerwca 20..20.. r. o godz. 7.00 i trwało do godz. 21.00...

OKW wypełnia protokół głosowania przestrzegając następujących zasad:

1/ w pkt 1 protokołu głosowania wpisuje się **ustaloną przed rozpoczęciem głosowania (punkt 38 ppkt 2 wytycznych) liczbę otrzymanych kart do głosowania (uwzględniając liczbę kart otrzymanych z rezerwy o ile takie dodatkowe karty zostały do komisji dostarczone),**

I. ROZLICZENIE SPISU WYBORCÓW I KART DO GŁOSOWANIA

1	Liczba otrzymanych przez obwodową komisję wyborczą kart do głosowania, ustalona po ich przeliczeniu przed rozpoczęciem głosowania z uwzględnieniem ewentualnych kart otrzymanych z rezerwy	*	*	5	4	0
---	--	---	---	---	---	---

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

80

2/ w pkt 2 protokołu wpisuje się **ustaloną na podstawie spisu wyborców liczbę wyborców uprawnionych do głosowania w chwili zakończenia głosowania łącznie z osobami dopisanymi przez OKW w trakcie głosowania na dodatkowym formularzu (liczba wyborców ze spisu dostarczonego przez Urząd /tylko nieskreśleni/ + liczba wyborców dopisanych do spisu przez komisję na zasadach określonych w pkt. 42 wytycznych);**

2	Liczba wyborców uprawnionych do głosowania (umieszczonych w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy) w chwili zakończenia głosowania			6	0	0
---	---	--	--	---	---	---

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

81

3/ Komisja przelicza wszystkie niewykorzystane karty do głosowania i w [pkt 3 protokołu](#) wpisuje ich liczbę

3	Liczba niewykorzystanych kart do głosowania	*	*	2	2	0
----------	--	---	---	----------	----------	----------

Karty niewykorzystane po przeliczeniu należy zapakować w pakiet, opieczętować go i opisać.

Przykładowy opis pakietu

**Karty niewykorzystane
w wyborach Prezydenta RP
w dniu 28 czerwca 2020 r. – 310**

(liczba)

(pieczęć
Komisji)

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

82

- 4/ w pkt 4 protokołu wpisuje się ustaloną na podstawie podpisów w spisie wyborców potwierdzających otrzymanie kart do głosowania i adnotacji w spisie o braku możliwości złożenia podpisu przez wyborcę niepełnosprawnego liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania łącznie z osobami dopisanymi przez OKW w trakcie głosowania na dodatkowych formularzach.

UWAGA!

Przy ustalaniu liczby wydanych kart do głosowania **nie uwzględnia się liczby adnotacji o wysłaniu pakietu wyborczego.**

Liczba wydanych kart nie może być większa od liczby wyborców uprawnionych do głosowania (punkt 1 protokołu).

4	Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania <i>(liczba podpisów w spisie oraz adnotacje o wydaniu karty bez potwierdzenia podpisem w spisie)</i>	*	*	3	2	0
---	--	---	---	---	---	---

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

83

OKW **sprawdza poprawność arytmetyczną danych** ustalonych w punktach 3 i 4 protokołu głosowania.

Komisja ustala, czy liczba kart niewykorzystanych (punkt 3 protokołu) i liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (punkt 4 protokołu) stanowią w sumie liczbę kart, które otrzymała (punkt 1 protokołu).

W razie stwierdzenia niezgodności należy ponownie przeliczyć podpisy i adnotacje w spisie, a jeśli wynik rozliczenia nadal będzie taki sam – przypuszczalna przyczyna niezgodności musi być opisana w punkcie 15 protokołu głosowania.

WAŻNE! W punkcie tym należy wskazać przypuszczalną przyczynę niezgodności, a nie wyłącznie potwierdzić informację, że niezgodność występuje.

W razie braku miejsca w protokole głosowania na opisanie przyczyn **niezgodności** należy dokonać tego na oddzielnej kartce papieru i dołączyć jako **załącznik** do właściwego protokołu głosowania. Wówczas **w punkcie 15 protokołu głosowania** należy zamieścić **informację o sporządzeniu załącznika.**

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

84

5/ wypełnienie pkt 5 protokołu głosowania – dane ustalane są na podstawie adnotacji w spisie

5	Liczba wyborców głosujących przez pełnomocnika (<i>liczba podpisów pełnomocników głosujących w imieniu wyborców ujętych w spisie, znajdujących się obok) dopisku „pełnomocnik” w rubryce spisu „UWAGI”</i>)	*	*	*	*	5
---	---	---	---	---	---	---

UWAGA!

Komisje w obwodach odrębnych oraz domach studenckich i zespołach domów studenckich w tym punkcie protokołu głosowania wpisują cyfrę „0”, **gdyż w tych obwodach nie można głosować przez pełnomocnika.**

Prawidłowo sporządzonym pełnomocnictwem jest jedynie pełnomocnictwo sporządzone w Urzędzie Gminy, zgodne z wykazem dostarczonym przez Urząd komisji obwodowej. Pełnomocnictwa notarialne, osobiste czy też ustne, nie mogą być przez komisję uznane za prawidłowo udzielone

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

85

6/ w pkt 6 protokołu wpisuje się liczbę wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia

Ustalenia tego dokonuje się na podstawie liczby adnotacji „Z 28.06” w rubryce spisu „Uwagi”, potwierdzających głosowanie na podstawie zaświadczenia.

Uzyskaną liczbę komisja **obowiązkowo porównuje z liczbą otrzymanych zaświadczeń. Liczby te powinny być równe.** Jeżeli zachodzi rozbieżność pomiędzy tymi liczbami, komisja dokonuje ponownego przeliczenia.

6	Liczba wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania	*	*	*	1	0
---	---	---	---	---	---	---

Należy porównać, czy liczba wpisana w pozycji nr 5 plus liczba która ma zostać wpisana w pozycję nr 6 jest mniejsza lub równa liczbie, która jest już wpisana w pozycję nr 4 protokołu. Liczba z pozycji nr 6 nie może być większa od liczby z poz. nr 4.

7/ w pkt 7- 8e protokołu wpisuje się liczby dotyczące głosowania korespondencyjnego.

- Ustaleń tych dokonują tylko OKW, które w spisie wyborców miały zamieszczone adnotacje o wysłaniu pakietu wyborczego do wyborcy.
- Liczbę wysłanych pakietów ustala się na podstawie liczby adnotacji w spisie wyborców o wysłaniu pakietu wyborczego do wyborcy.

7	Liczba wyborców, którym wysłano pakiety wyborcze	*	*	*	*	4
---	--	---	---	---	---	---

Uwaga!

Jeżeli OKW nie przygotowywała pakietu i brak jest adnotacji w spisie wyborców o wysłaniu pakietu wyborczego, OKW w punktach 7 – 8e protokołu głosowania wpisuje cyfrę „0”.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

87

8/ w pkt 8-8e protokołu OKW w obwodzie, w którym odbywa się głosowanie korespondencyjne wpisuje liczby ustalone wcześniej, zgodnie z pkt 60 Wytycznych PKW, jeśli informacje z pkt 8a-8d dotyczą tej samej koperty należy je uwzględnić w każdym z tych punktów.

8	Liczba otrzymanych kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym	*	*	*	*	2
8a	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których nie było oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu	*	*	*	*	0
8b	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których oświadczenie nie było prawidłowo wypełnione lub podpisane przez wyborcę	*	*	*	*	1
8c	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których nie było koperty na kartę do głosowania	*	*	*	*	1
8d	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których znajdowała się niezaklejona koperta na kartę do głosowania	*	*	*	*	0
8e	Liczba kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym wrzuconych do urny	*	*	*		1

Liczba otrzymanych kopert zwrotnych (punkt 8 protokołu) nie może być większa od liczby wyborców, którym wysłano pakiety wyborcze (punkt 7 protokołu).

Suma liczb z punktów 8a–8e nie może być mniejsza od liczby otrzymanych kopert zwrotnych (punkt 8 protokołu).

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

- otwarcie urny wyborczej i segregowanie zawartości -

88

- Komisja sprawdza, czy pieczęcie na urnie oraz na wlocie do urny lub jednorazowe plomby – nalepki foliowe pozostały nienaruszone, po czym otwiera urnę i wyjmuje z niej karty do głosowania.
- Zaleca się zachowanie staranności przy wyjmowaniu kart z urny, **aby karty do głosowania nie zostały uszkodzone**. Poza tym należy wyjmować karty do głosowania z urny wyborczej w taki sposób, **aby nie uszkodzić urny**.
- Niedopuszczalne jest przewracanie wypełnionej urny wyborczej.
- W przypadku gdy urna jest znacznie zapełniona, należy w pierwszej kolejności wyjąć część kart do głosowania, a dopiero później ewentualnie przechylić urnę wyborczą, zachowując przy tym szczególną ostrożność.
- **Jeżeli w urnie znajdują się inne przedmioty niż karty do głosowania** (w tym np. czyste kartki papieru), OKW oddziela je od kart do głosowania, a informacje o ich odnalezieniu odnotowuje w punkcie 22 protokołu głosowania.

Jako przedmiot znaleziony w urnie traktuje się także kopertę zwrotną w głosowaniu korespondencyjnym, którą wyborca wrzucił samodzielnie do urny. Koperty zwrotnej znalezionej w urnie komisja nie otwiera, a powyższe zdarzenie opisuje w punkcie 22 protokołu.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

89

W obwodach odrębnych, w których stosowana była urna pomocnicza:

- 1/ otwarcia urny pomocniczej OKW dokonuje przed otwarciem urny zasadniczej;
- 2/ po otwarciu urny pomocniczej komisja sprawdza, czy **liczba kart wyjętych z urny pomocniczej** odpowiada **liczbie osób, które głosowały** przy wykorzystaniu urny pomocniczej;
- 3/ jeżeli komisja nie stwierdzi rozbieżności, karty wyjęte z urny pomocniczej włącza się do obliczeń wyników głosowania dokonywanych dla całego obwodu;
- 4/ w przypadku stwierdzenia rozbieżności należy wyjaśnić ich przypuszczalną przyczynę i omówić w punkcie 15 protokołu głosowania lub w formie załącznika do tego protokołu głosowania.

ZAWARTOŚĆ URNY - PRZEGLĄD

90

Inne przedmioty niż karty do głosowania lub koperty na kartę

*Karty do głosowania całkowicie przedarte
(na dwie lub więcej części)*

Koperty na kartę do głosowania

Całe karty do głosowania

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

91

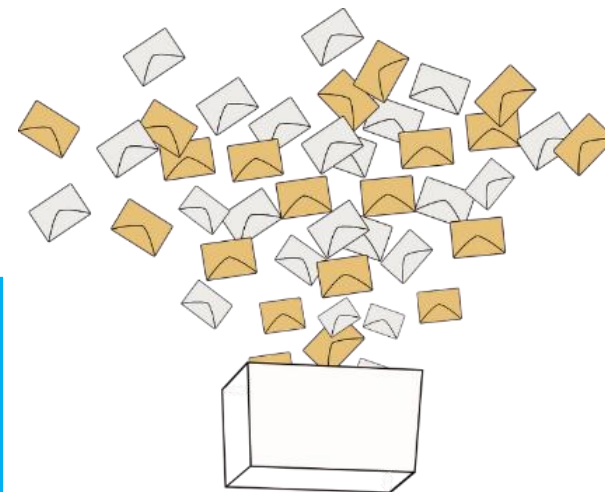
W pierwszej kolejności po otwarciu urny komisja wyjmuje karty do głosowania z kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym i ustala ich liczbę. Należy ją wpisać w pkt. 9a protokołu.

Liczba ta powinna odpowiadać liczbie kopert na kartę do głosowania wrzuconych do urny.

Koperty na kartę do głosowania, z których zostały wyjęte karty, **OKW pakuje w pakiet, opisuje go i odkłada.**

Przykład opisu pakietu

Koperty na karty do głosowania korespondencyjnego w wyborach Prezydenta RP w dniu 28 czerwca 2020 r.–1
(liczba)

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

92

OKW przegląda wszystkie karty wyjęte z urny i wydziela z nich **karty całkowicie przedarte** na dwie lub więcej części.

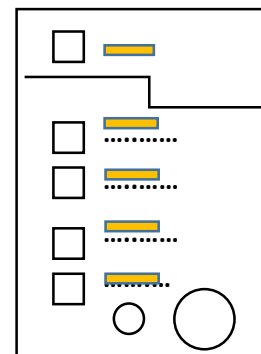
OKW nie bierze ich pod uwagę przy żadnych dalszych obliczeniach.

Pamiętać należy, że karty przedarte mogą stanowić przyczynę różnicy w liczbie kart wydanych wyborcom (punkt 4 protokołu głosowania), a liczbą kart wyjętych z urny (punkt 9 protokołu głosowania).

Karty takie należy zapakować w pakiet, opieczętować go i opisać.

Przykład opisu pakietu

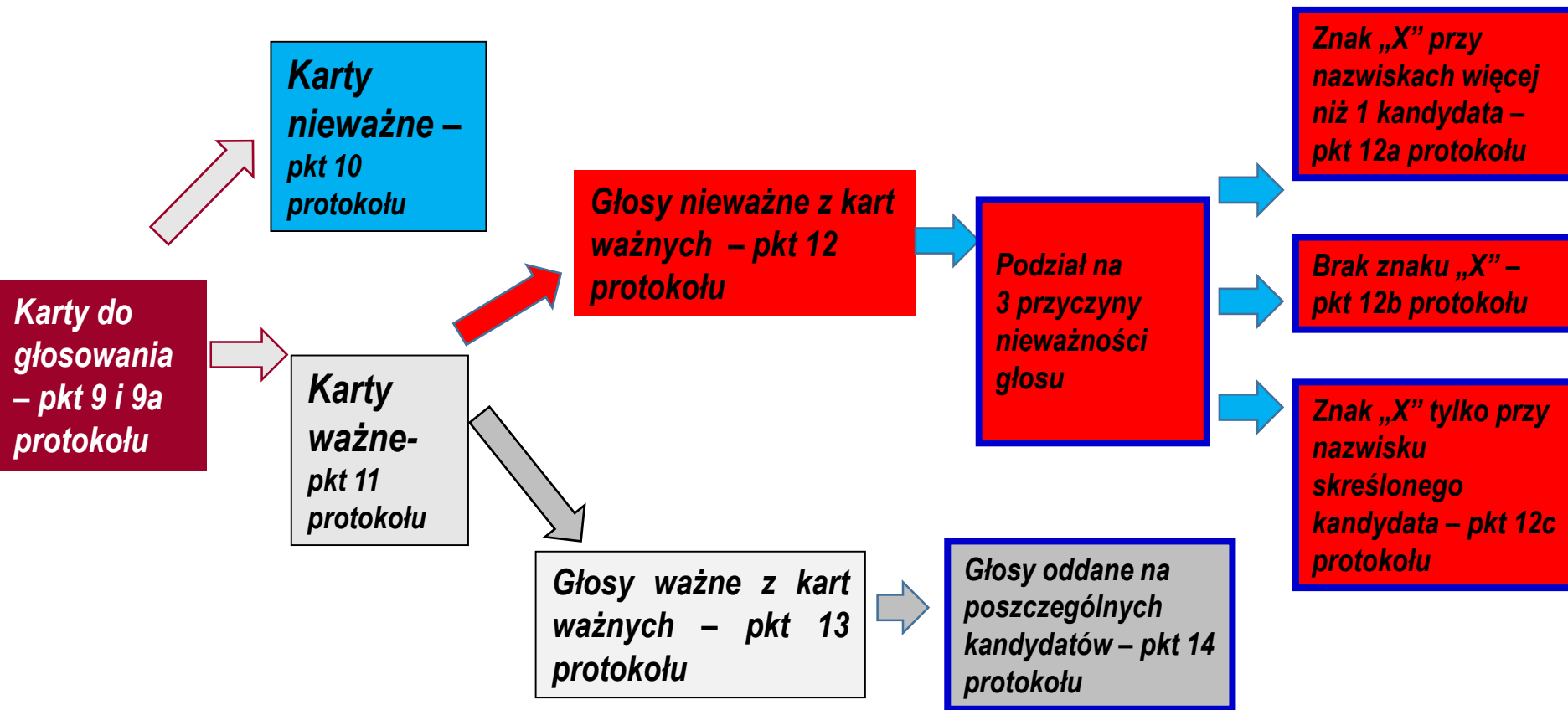
Karty całkowicie przedarte
w wyborach Prezydenta RP
w dniu 28 czerwca 2020 r.–
(liczba)

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

93

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

94

OKW liczy całe karty wyjęte z urny.

Ustaloną liczbę kart do głosowania OKW wpisuje w punkcie **9** protokołu głosowania.

Komisje prowadzące głosowanie korespondencyjne podają ponadto w punkcie **9a** protokołu głosowania ustaloną wcześniej liczbę kart do głosowania wyjętych z kopert na kartę.

Liczba ta musi zostać uwzględniona (dodana) przy ustalaniu liczby kart wyjętych z urny, wpisywanej w pkt 9 protokołu głosowania.

OKW, w których nie było kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym wpisują cyfrę „0” w punkcie **9a** protokołu głosowania.

9	Liczba kart wyjętych z urny	*	*	3	2	0
9a	w tym liczba kart wyjętych z kopert na karty do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym	*	*	*	*	2

UWAGA!

Jeżeli liczba kart wyjętych z urny (**punkt 9 protokołu**) pomniejszona o liczbę kart wyjętych z kopert na kartę do głosowania (**punkt 9a protokołu**) nie jest równa liczbie wyborców, którym wydano kartę do głosowania (**punkt 4 protokołu**), wówczas przypuszczalną przyczynę tego stanu rzeczy należy omówić w **punkcie 16** protokołu głosowania. Przyczynę tę należy ustalić po przeliczeniu kart ważnych i nieważnych. Jeżeli różnica nie występuje, w punkcie tym należy wpisać wyrazy „brak uwag”.

Analogicznie należy postąpić, jeżeli liczba kart wyjętych z kopert na kartę do głosowania (**punkt 9a protokołu**) jest większa od liczby kopert na kartę do głosowania wrzuconych do urny (**punkt 8e protokołu**).

W razie braku miejsca w protokole głosowania na opisanie przyczyn rozbieżności należy dokonać tego na oddzielnej kartce, którą załącza się do protokołu. Wówczas w protokole głosowania w punkcie 16 należy zamieścić informację o sporządzeniu załącznika.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

- Karty nieważne -

96

OKW wydziela i liczy **karty nieważne**, tj. karty:

- inne niż ustalone urzędowo np. karty wykonane wadliwie przez drukarnię m.in. brak zadruku części karty,
- nieautentyczne
- opatrzone pieczęcią innej komisji obwodowej,
- karty nieopatrzone pieczęcią komisji obwodowej.

Ustaloną liczbę **kart nieważnych** wpisuje się w punkcie **10** protokołu głosowania

10	Liczba kart nieważnych (<i>bez pieczęci obwodowej komisji wyborczej lub inne niż urzędowo ustalone</i>)	*	*	*	*	3
----	---	---	---	---	---	---

- Należy uważać, **aby omyłkowo** w tym punkcie protokołu nie wpisać liczby głosów nieważnych, o których będzie mowa w dalszej części prezentacji.
- Również nie należy w tym punkcie protokołu ujmować kart całkowicie przedartych na dwie lub więcej części.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

- Karty nieważne -

97

Uwaga!

- Jeżeli liczba kart nieważnych jest większa niż 0, przypuszczalną przyczynę wystąpienia kart nieważnych należy opisać w punkcie **17** protokołu głosowania.

Przykładowy wpis wyjaśnienia:

❖ z urny wyjęto kartę nieopatrzoną pieczęcią OKW, którą prawdopodobnie OKW nieostemplowała i przez niedopatrzenie omyłkowo wydała wyborcy;

lub

❖ z urny wyjęto kartę opatrzoną pieczęcią innej OKW.

- Jeżeli liczba kart nieważnych wynosi 0, w punkcie **10** protokołu należy wpisać „0”, a w punkcie **17** protokołu wyrazi „brak kart nieważnych”.

Karty nieważne należy zapakować w pakiety

Przykład opisu pakietu

Karty nieważne w wyborach Prezydenta RP
w dniu 8 czerwca 2020 r.– ...**3**... .

(liczba)

(pieczęć
Komisji)

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

- Karty ważne -

98

Po wydzieleniu kart nieważnych pozostałe karty są kartami ważnymi . Ich liczbę wpisuje się w punkcie **11** protokołu głosowania.

11	Liczba kart ważnych	*	*	3	1	7
----	---------------------	---	---	---	---	---

Należy porównać, czy liczba wpisana w pozycji nr 10 plus liczba która ma zostać wpisana w pozycję nr 11 jest równa liczbie, która jest już wpisana w pozycję nr 9 protokołu.

Suma liczb z pozycji nr 10 i poz. 11 musi być równa liczbie z poz. nr 9 protokołu.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

- Głosy ważne i nieważne -

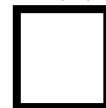
99

Ustalając, czy głos na karcie jest ważny, czy nieważny, OKW stosuje poniższe reguły:

- 1) znakiem „X” postawionym w kratce są co najmniej dwie linie, które przecinają się w obrębie kratki.

Ustalenie, czy postawiony znak jest znakiem „X” w rozumieniu Kodeksu wyborczego oraz, czy postawiony jest on w kratce, czy poza nią, należy do OKW;

- 2) wszelkie znaki, wykreślenia, przekreślenia, w tym również i znak „X” postawiony przez wyborcę poza przeznaczoną na to kratkę, traktuje się jako dopiski, które nie wpływają na ważność głosu;
- 3) wszelkie inne znaki niż znak „X”, tj. niebędące co najmniej dwiema liniami, które przecinają się w obrębie kratki, naniesione w obrębie kratki, również nie wpływają na ważność głosu.

Do stwierdzenia, czy głos oddany na karcie do głosowania jest głosem ważnym, czy też głosem nieważnym, uprawniona jest tylko komisja obwodowa.

Uznania głosu za nieważny komisja dokonuje po okazaniu karty wszystkim członkom OKW uczestniczącym w ustalaniu wyniku głosowania.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

- Głosy nieważne -

100

Za nieważny uznaje się głos, gdy wyborca w kratce na karcie do głosowania:

- 1) postawił znak „X” przy nazwisku więcej niż jednego kandydata;
- 2) nie postawił znaku „X” przy nazwisku żadnego kandydata;
- 3) postawił znak „X” wyłącznie przy nazwisku kandydata skreślonego przez Państwową Komisję Wyborczą.

UWAGA!!!

- Nie istnieją inne, niż wyżej wymienione przyczyny uznania głosu za nieważny,
- Nie należy mylić głosu nieważnego z kartą nieważną.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

- Głosy nieważne -

101

Wyodrębnione **karty z głosami nieważnymi** OKW liczy i ich łączną liczbę wpisuje w punkcie **12** **protokołu głosowania**. Następnie OKW dokonuje oceny przyczyny nieważności głosu i rozkłada oddzielnie karty według przyczyny nieważności głosu.

12	Liczba głosów nieważnych (z kart ważnych)	*	*	*	*	4
12a	w tym z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub większej liczby kandydatów	*	*	*	*	2
12b	w tym z powodu niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata	*	*	*	*	2
12c	w tym z powodu postawienia znaku „X” wyłącznie obok skreślonego nazwiska kandydata	*	*	*	*	0

Uwaga!

Suma liczb z pkt 12a – 12c **musi być** równa liczbie z pkt 12.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

- Głosy nieważne -

102

Karty ważne z głosami nieważnymi należy **zapakować w odrębne pakiety** – według przyczyn nieważności głosu – **opieczętować je i opisać**.

Następnie pakiety z głosami nieważnymi, według przyczyny nieważności głosu, należy **zapakować w jeden zbiorczy pakiet i opisać**:

Głosy nieważne z kart ważnych
w wyborach Prezydenta RP
w dniu 28 czerwca 2020 r.
z powodu **postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub
większej liczby kandydatów**

– ...**2**...
(liczba)

(przyczyna nieważności)

(pieczęć Komisji)

Głosy nieważne z kart ważnych
w wyborach Prezydenta RP
w dniu 28 czerwca 2020 r.
z powodu **niepostawienia postawienia znaku „X” obok
nazwiska żadnego kandydatów**

– ...**2**...
(liczba)

(przyczyna nieważności)

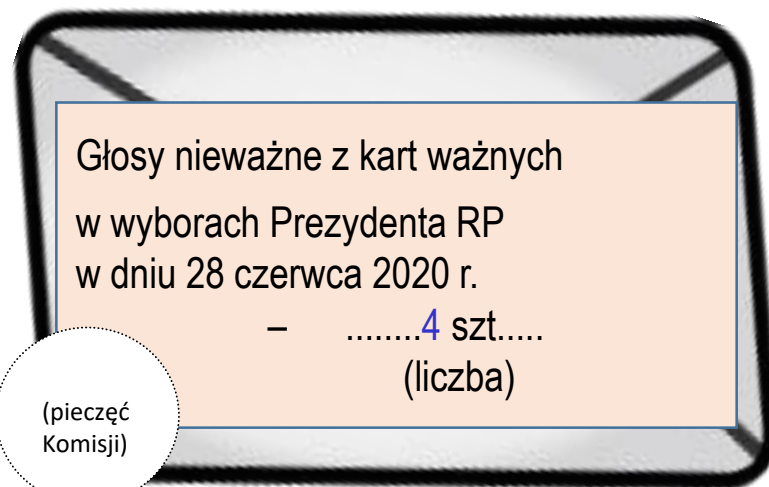
(pieczęć Komisji)

Głosy nieważne z kart ważnych
w wyborach Prezydenta RP
w dniu 28 czerwca 2020 r.
z powodu **postawienia znaku „X” obok nazwiska wyłącznie
skreślonego kandydata**

–
(liczba)

(przyczyna nieważności)

(pieczęć Komisji)

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

- Głosy ważne -

103

OKW liczy **głosy ważne** i ich liczbę wpisuje w punkcie **13** protokołu głosowania.

13	Liczba głosów ważnych oddanych łącznie na wszystkich kandydatów (z kart ważnych)	*	*	3	1	3
----	---	---	---	---	---	---

Należy porównać, czy liczba wpisana w pozycji nr 12 plus liczba która ma być wpisana w pozycję nr 13 jest równa liczbie, która jest już wpisana w pozycję nr 11 protokołu.

Suma liczb z pozycji nr 12 i poz. 13 musi być równa liczbie z poz. nr 10 protokołu.

UWAGA!

Jeżeli występuje rozbieżność, należy **poszukać przyczyny błędu** i po sprostowaniu obliczeń właściwe liczby wpisać do protokołu głosowania.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

104

Następnie OKW **oblicza liczbę kart z głosami ważnymi oddanymi na poszczególnych kandydatów** i ustalone dane wpisuje w punkcie 14 protokołu głosowania odpowiednio przy nazwiskach poszczególnych kandydatów.

Ustalenia tego OKW dokonuje na przygotowanych wcześniej arkuszach pomocniczych z nazwiskami i imionami kandydatów.

OKW odrębnie **grupuje karty z głosami oddanymi na poszczególnych kandydatów na Prezydenta RP.**

Jeżeli w okresie po wydrukowaniu kart do głosowania Państwowa Komisja Wyborcza skreśli z listy kandydatów nazwisko kandydata, **skreślone nazwisko kandydata umieszcza się (pozostawia) w odpowiedniej części protokołu głosowania**, a w miejscu przeznaczonym na wpisanie liczby głosów wpisuje się „XXXXX”.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

105

14. Poszczególni kandydaci na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej otrzymali następujące liczby głosów ważnych:

1.	Pierwszy Kandydat	*	*	*	*	8
2.	Drugi Kandydat	*	*	*	1	0
3.	Trzeci Kandydat	*	*	*	2	0
4.	Czwarty Kandydat	*	*	*	8	0
5.	Piąty Kandydat	*	*	*	8	0
6.	Szósty Kandydat	*	*	*	2	5
7.	Siódmy Kandydat <i>(UWAGA - nazwisko skreślonego kandydata pozostaje/umieszcza się w protokole)</i>	X	X	X	X	X
8.	Ósmy Kandydat	*	*	*	1	5
9.	Dziewiąty Kandydat	*	*	*	3	0
10.	Dziesiąty Kandydat	*	*	*	4	0
11.	Jedenasty Kandydat	*	*	*	*	5
Razem		*	*	3	1	3

Uwaga:

Suma głosów oddanych na wszystkich kandydatów (rubryka „Razem” pkt 14) musi być równa liczbie głosów ważnych z pkt 13. Liczba głosów uzyskanych przez któregokolwiek z kandydatów nie może być większa niż liczba z pkt 13.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

106

Uwaga:

OKW sprawdza także, czy suma liczby głosów nieważnych (punkt 12 protokołu) i liczby głosów ważnych oddanych na wszystkich kandydatów (rubryka „Razem” punktu 14 protokołu) jest równa liczbie kart ważnych (punkt 11). Liczby te **muszą być** identyczne. Jeżeli występuje rozbieżność, należy poszukać przyczyny błędu i po sprostowaniu obliczeń właściwe liczby wpisać do protokołu.

Po ustaleniu liczby głosów oddanych na poszczególnych kandydatów komisja pakuje **w odrębne pakiety karty z głosami oddanymi na każdego kandydata** i na każdym pakiecie umieszcza nazwisko kandydata i liczbę oddanych na niego głosów. Pakiety te należy zapakować w zbiorczy pakiet, opieczętować go i opisać

Głosy ważne z kart ważnych
w wyborach Prezydenta RP
w dniu 28 czerwca 2020 r.

.....**313**.....

(liczba)

(pieczęć
Komisji)

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

- Uwagi i adnotacje -

107

Następnie komisja wypełnia w pozostałych punktach (15 – 22) protokoły głosowania.

Jeżeli treść dotycząca danego punktu protokołu nie mieści się na formularzu, należy napisać ją na oddzielnej kartce i dołączyć ją do protokołu, zaznaczając to w odpowiednim punkcie protokołu.

Jeżeli punkt wymaga wyjaśnienia rozbieżności, należy wskazać przypuszczalną przyczynę niezgodności, a nie wyłącznie potwierdzić informację, że niezgodność występuje.

15.**\Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy sumą liczb z pkt 3 (liczba kart niewykorzystanych) i pkt 4 (liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania) a liczbą z pkt 1 (liczba otrzymanych przez OKW kart do głosowania); jeżeli różnica nie występuje, wpisać „**brak uwag**”:

Przykładowe wpisy wyjaśnienia:

- 1/ *prawdopodobnie OKW podczas porannego przeliczenia kart źle policzyła otrzymane karty do głosowania;*
- 2/ *prawdopodobnie OKW wydała wyborcy kartę do głosowania, a wyborca nie potwierdził odbioru karty w spisie wyborców.*

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

108

16.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt 9 (*liczba kart wyjętych z urny*) pomniejszoną o liczbę z pkt 9a (*liczba kart wyjętych z kopert w głosowaniu korespondencyjnym*) a liczbą z pkt 4 (*liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania*), a także o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt 9a (*liczba kart wyjętych z kopert w głosowaniu korespondencyjnym*) a liczbą z pkt 8e (*liczba kopert na kartę do głosowania wrzuconych do urny*); jeżeli różnice nie występują, wpisać „**brak uwag**”:

Przykładowe wpisy wyjaśnienia:

- 1/ *prawdopodobnie wyborca nie wrzucił do urny karty do głosowania i wyniósł ją z obwodu;*
- 2/ *prawdopodobnie wyborca nie wrzucił karty do głosowania do urny, ponieważ znaleziono kartę do głosowania za parawanem/ osłoną;*
- 3/ *z urny wyjęto kartę całkowicie przedartą;*

Przykładowe wpisy wyjaśnienia:

- 1/ *w kopercie wrzuconej do urny nie było karty do głosowania;*
- 2/ *w jednej kopercie znajdowały się 2 karty do głosowania.*

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

109

17.**) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie wystąpienia kart nieważnych (pkt 10); jeżeli liczba w pkt 10. wynosi 0, wpisać „**brak kart nieważnych**”:

Przykładowe wpisy wyjaśnienia:

1/ z urny wyjęto kartę/karty (ile?) nieopatrzoną pieczęcią OKW, którą prawdopodobnie OKW nieostemplowała i przez niedopatrzenie omyłkowo wydała wyborcy;

2/ z urny wyjęto kartę/karty (ile?) opatrzone pieczęcią innej OKW mieszczącej się w tym samym budynku.

18.**) W trakcie głosowania wydano następujące zarządzenia; jeżeli nie wydano, wpisać „**brak zarządzeń**”: **brak zarządzeń**

19.**) Adnotacja o obecności mężów zaufania w obwodzie; **wpisać liczbę mężów zaufania** lub tekst „**brak mężów zaufania w obwodzie**”:

Jeżeli przy pracach komisji obecni byli mężowie zaufania w punkcie 19 należy wpisać ich liczbę np. 3 mężów zaufania.

*Jeżeli w komisji nie było mężów zaufania należy **wpisać wyrazy** „brak mężów zaufania w obwodzie”.*

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

110

UWAGA!!!

Treść protokołu głosowania zostanie podana do wiadomości wyborców poprzez:

- wywieszenie w lokalu obwodowej komisji wyborczej,
- udostępnianiu wyborcom kopii protokołu przez wójta gminy,
- opublikowanie skanu na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej,

Dlatego też w treści uwag nie wolno wpisywać danych identyfikujących (imion, nazwisk, numerów PESEL) zarówno wyborców jak i mężów zaufania lub obserwatorów społecznych.

Jeśli jest to konieczne dla ewentualnych czynności dowodowych, które mogą nastąpić po dniu głosowania, wpis może przybrać następującą formę:

„Wyborca wpisany do spisu wyborców pod pozycją nr 257 w obecności komisji i wyborców zniszczył kartę do głosowania”

Jeżeli jednak w treści uwag zostaną zamieszczone dane osobowe, należy je zanonimizować na kopii protokołu wywieszanej w miejscu łatwo dostępnym dla zainteresowanych i widocznym po zamknięciu lokalu, o czym mowa w pkt 116 wytycznych

20. ^{**}) Adnotacja o wniesieniu uwag przez mężów zaufania **z wymienieniem konkretnych**

zarzutów^{***}); jeżeli nie ma, wpisać „**brak zarzutów**”

Do każdego protokołu głosowania mogą wnieść uwagi mężowie zaufania obecni przy pracach komisji oraz członkowie komisji uczestniczący w jej pracach. **Uwagi mężów zaufania** komisja wpisuje bezpośrednio do protokołu **w punkcie 20**.

Mąż zaufania, który wniósł uwagę podpisuje ją w protokole. Jeżeli mężowie zaufania nie zgłosili uwag lub nie byli obecni przy sporządzaniu protokołu, w punkcie tym należy wpisać wyrazy „brak zarzutów”.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

112

21.**) Adnotacja o wniesieniu uwag przez członków obwodowej komisji wyborczej z wymienieniem konkretnych zarzutów***); jeżeli nie ma, wpisać „**brak zarzutów**”: **brak zarzutów**

Uwagi członków komisji wpisuje się bezpośrednio do protokołu w punkcie 21.

Członek komisji, który wniósł uwagę z wymienieniem konkretnych zarzutów, podpisuje ją w protokole.

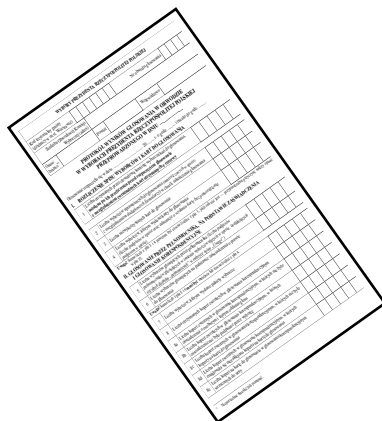
Jeżeli członkowie komisji nie zgłosili uwag, w punkcie tym należy wpisać wyrazy „brak zarzutów”.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

113

Jeżeli treść uwag mężów zaufania albo członków komisji nie mieści się na formularzu, należy napisać je na odrębnych kartkach i dołączyć do protokołu jako załącznik, zaznaczając to w odpowiednim punkcie protokołu (odpowiednio **20** lub **21**).

Komisja ma obowiązek ustosunkować się do zarzutów wniesionych przez mężów zaufania lub członków komisji, załączając do protokołu podpisane wyjaśnienia.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

114

22. **)Inne uwagi; jeżeli nie ma, wpisać „**brak uwag**”:

Przykładowe wpisy:

- 1/ *był przypadek zakłócenia głosowania przez wyborcę, polegający na ;*
- 2/ *wydano polecenia o charakterze porządkowym w związku z działaniami mężów zaufania przekraczającymi ich uprawnienia, naruszeniem tajności głosowania;*
- 3/ *zauważono przypadek wyniesienia karty do głosowania przez wyborcę.
Zawiadomiono Policję ;*
- 4/ *OKW otrzymała informację o oferowaniu odstąpienia karty do głosowania poza lokalem wyborczym/ w lokalu wyborczym. Zawiadomiono Policję;*
- 5/ *z urny wyjęto inne przedmioty niż karty do głosowania, tj.;*
- 6/ *w lokalu wyborczym za parawanem odnaleziono kartę do głosowania pozostawioną przez wyborcę;*

SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA

Wykorzystanie systemu WOW

115

Po ręcznym sporządzeniu projektu protokołu głosowania w obwodzie komisja przekazuje go operatorowi obsługi informatycznej, który wprowadza dane do aplikacji „Protokoły obwodowe”, systemu informatycznego Państwowej Komisji Wyborczej - Wsparcie Organów Wyborczych (WOW).

Aplikacja :

- sprawdza poprawność arytmetyczną danych liczbowych,
- sygnalizuje błędy i nieprawidłowości w obliczeniach,
- pozwala wydrukować jednobrzmiące, czytelne protokoły wyników głosowania w obwodzie w potrzebnej liczbie egzemplarzy
- przesyła dane elektronicznie do centralnej bazy systemu Państwowej Komisji Wyborczej

SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA

Wykorzystanie systemu WOW

116

1. Przewodniczący lub zastępca przewodniczącego OKW przekazuje osobie odpowiedzialnej za obsługę informatyczną sporządzony ręcznie przez OKW projekt protokołu głosowania w obwodzie;
 - Operator informatycznej obsługi OKW *w obecności wszystkich członków komisji* wprowadza wszystkie dane z projektu protokołu do aplikacji.
 - W trakcie wprowadzania danych aplikacja może sygnalizować na ekranie monitora **błędy** (w kolorze czerwonym) i **ostrzeżenia** (w kolorze niebieskim).
 - **BŁĘDY** – powodują bezwzględną konieczność skorygowania danych zgodnie ze stanem faktycznym.
 - Mimo tej sygnalizacji przygotowane dane liczbowe należy wprowadzić do końca, a następnie postępować jak w ppkt 2 i 3.

SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA

Wykorzystanie systemu WOW

117

2. W przypadku gdy po wprowadzeniu wszystkich danych liczbowych aplikacja sygnalizuje **błędy lub błędy i ostrzeżenia**, należy wydrukować zestawienie błędów.
 - Następnie **obowiązkiem OKW jest ustalenie przyczyny błędu i jego usunięcie** przez wprowadzenie w odpowiednich rubrykach prawidłowych danych liczbowych, **bowiem bez usunięcia błędów protokół nie może zostać wydrukowany.**
 - W tym celu OKW powinna przeanalizować treść zestawienia błędów, sprawdzić odpowiednie dane liczbowe na arkuszach pomocniczych, sprawdzić prawidłowość działań arytmetycznych, a jeśli to jest konieczne – powtórzyć czynności związane z ustaleniem wyników głosowania (powtórzyć liczenie kart).
 - **Wydrukowane zestawienie błędów podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład komisji uczestniczące w ustalaniu wyników głosowania oraz opatruje się je pieczęcią komisji. Dokument ten pozostaje w dokumentacji OKW;**

SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA

Wykorzystanie systemu WOW

118

3. W przypadku gdy aplikacja nie sygnalizuje błędów (zostały usunięte lub ich nie było), a jedynie sygnalizuje **ostrzeżenia**, obowiązkiem OKW jest:
 - przeanalizowanie treści ostrzeżeń;
 - w razie stwierdzenia ich **zasadności** – dokonanie korekty danych liczbowych;
 - jeżeli OKW, po analizie ostrzeżeń, dojdzie do wniosku, że dane liczbowe są prawidłowe, powinna **wpisać w aplikacji uzasadnienie zajętą stanowiska, które znajdzie się na wydruku raportu ostrzeżeń;**
 - **aport ostrzeżeń podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład OKW, uczestniczące w ustalaniu wyników głosowania oraz opatruje się go pieczęcią OKW;**
 - **wydruk raportu ostrzeżeń OKW przekazuje się wraz z protokołem do Okręgowej Komisji Wyborczej;**

SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA

Wykorzystanie systemu WOW

119

4. Jeśli aplikacja nie sygnalizowała błędów lub zostały one usunięte **operator drukuje protokół głosowania.**

Przed wydrukiem należy zaznaczyć w aplikacji członków OKW uczestniczących w ustaleniu wyników głosowania, którzy podpiszą protokół głosowania.

Awaria drukarki lub inne przeszkody w wydrukowaniu protokołu głosowania nie zwalniają OKW posiadającej obsługę informatyczną z obowiązku wprowadzenia do aplikacji danych ze sporządzonego ręcznie projektu protokołu głosowania;

SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA Wykorzystanie systemu WOW

120

- W każdym etapie prac w aplikacji, oprócz operatora OKW, **powinni brać udział wszyscy członkowie OKW obecni w lokalu wyborczym, w tym przewodniczący lub jego zastępca** *(dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy pomieszczenie, w którym swoje obowiązki wykonuje operator informatycznej obsługi komisji, znajduje się w innym pomieszczeniu przynależnym do lokalu wyborczego);*
- Przy tych czynnościach mogą być też obecni mężowie zaufania i obserwatorzy społeczni oraz obserwatorzy międzynarodowi.

Po wydrukowaniu z aplikacji protokołu głosowania, jakakolwiek zmiana nanoszona w tym protokole, powoduje konieczność ponownego wydruku tego protokołu w całości.

SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA

Wykorzystanie systemu WOW

OKW nr ...

Ręcznie sporządzony projekt protokołu głosowania

Wprowadzenie danych z ręcznego projektu protokołu głosowania do aplikacji „Protokoły obwodowe” WOW

Porównanie wydruku z aplikacji WOW z ustalonymi wynikami głosowania w ręcznie sporządzonym projekcie protokołu

Sprostowanie błędów i wyjaśnienie ostrzeżeń – jeśli wystąpiły

Komisja zobowiązana jest sprawdzić zgodność danych z wydrukowanego protokołu z ustalonymi wynikami głosowania.

Sprawdzenia dokonuje się poprzez odczytanie na głos danych z wydrukowanego protokołu i porównanie ich z danymi z ręcznie sporządzonego projektu protokołu przekazanego osobie odpowiedzialnej za obsługę informatyczną komisji.

SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA

Postępowanie z oryginałami protokołu głosowania

122

Komisja sporządza dwa egzemplarze oryginałów protokołu głosowania (wydruk z systemu)

1 egz. (wraz ze wszystkimi załącznikami o ile zostały sporządzone) w zaklejonej i opisanej kopercie przekazuje się Pełnomocnikowi Okręgowej Komisji Wyborczej

Ten egzemplarz protokołu Pełnomocnik przekaze następnie do Okręgowej Komisji Wyborczej

1 egz. protokołu w opisanej kopercie pozostaje w dokumentacji OKW

Ten egzemplarz przekazany jest w depozyt urzędnikowi wyborczemu podczas przekazywania dokumentacji z wyborów.

Uwaga!

Do oryginałów protokołów należy dołączyć strony z kodem QR

SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA

123

Wygląd wydruku strony zawierającej kod QR

WYBORY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ						
Kod terytorialny gminy (dzielnicy w m.st. Warszawie)	1	4	0	0	0	Nr obwodu głosowania * * * *
Siedziba Obwodowej Komisji Wyborczej (adres)	Samorządowy Ośrodek Kultury w Wolicy, ul. Ciepła 2, 00-001 Wolica					
Gmina/ Dzielnica*)	gm. Wolica	Powiat	Wolica	Województwo	mazowieckie	

Wersja 2.3.12.0_KLK z dn. 2020-03-10 13:05:11 Tworzenie nowego protokołu
0004-cb6d-087b-e1f5-0caa-4bd5-be6f-5cf6d

Kod QR to kolejny, obok kodu kreskowego element elektronicznego zabezpieczenia dokumentu.

Stronę protokołu zawierającą kod QR należy dołączyć jedynie do oryginałów protokołu.

Strony z kodem QR nie dołącza się do:

- kopii protokołu wywieszanej po zakończeniu głosowania w siedzibie komisji,
- do pozostałych kopii protokołów.

Należy zwrócić uwagę, by (podpisy) parafy członków komisji na stronie zawierającej kod QR nie zachodziły zarówno na kod kreskowy jak i na kod QR.

SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA

124

Wydrukowane egzemplarze protokołu głosowania w obwodzie:

- podpisują wszyscy członkowie OKW obecni przy ich sporządzeniu, także ci, którzy wnieśli do niego uwagi;
- **opatruje się pieczęcią komisji;**
- **parafują wszystkie strony**, za wyjątkiem stron z podpisami członków komisji i stron pustych (dotyczy to przypadku drukowania dwustronnego) wszyscy członkowie OKW obecni przy sporządzeniu protokołu

Należy uważać, by parafy członków komisji nie były umieszczane na kodzie symbolu systemu informatycznego oraz na kodzie QR .

Komisje, w których egzemplarz protokołu drukowany jest z aplikacji, zwracają dodatkowo uwagę, by wydrukowane zostały wszystkie strony oraz strona zawierająca kod QR

Komisja sprawdza czy:

- wszystkie strony protokołów zawierają ten sam unikatowy kod protokołu.

Przykład

- protokoły są kompletne tj. czy zawierają wszystkie strony.
- protokoły podpisali wszyscy członkowie komisji obecni przy tej czynności.
- umieszczono parafy wszystkich członków komisji na każdej stronie protokołów.
- do protokołów dołączono wszystkie załączniki wynikające z wpisów w poz. [15-22](#) protokołów,
- protokoły zostały opatrzone pieczęcią obwodowej komisji wyborczej.

PRZESŁANIE DANYCH Z PROTOKOŁU DO SYSTEMU INFORMATYCZNEGO WOW

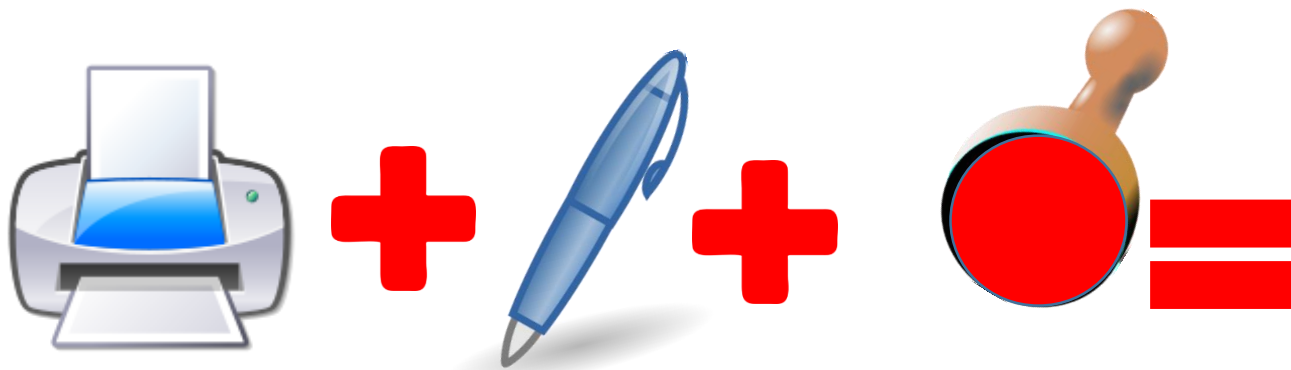

126

Przesłanie danych może być wykonana dopiero po podpisaniu oraz parafowaniu protokołu przez wszystkich obecnych przy tej czynności członków OKW oraz opatrzeniu protokołu pieczęcią OKW.

UWAGA!

W sytuacji, gdy OKW nie miała możliwości przesłania protokołu do sieci elektronicznego przekazywania danych, operator OKW dokonuje zapisu danych z protokołu na nośniku elektronicznym. Nośnik przekazuje się Pełnomocnikowi Okręgowej Komisji Wyborczej

PRZESŁANIE DANYCH Z
PROTOKOŁU
DO SYSTEMU
INFORMATYCZNEGO WOW

Przesłania danych, w imieniu komisji dokonuje operator OKW.

SPORZĄDZENIE KOPII PROTOKOŁU

Postępowanie z kopiami protokołu głosowania

127

Komisja sporządza również kopie protokołu głosowania (dodatkowy wydruk lub ksero)
– co najmniej 2 egz.

1 egz. kopii wywiesza się do publicznej wiadomości

1 egz. kopii przekazuje się Pełnomocnikowi Okręgowej Komisji Wyborczej celem sprawdzenia zgodności arytmetycznej i zatwierdzenia protokołu przez koordynatora gminnego obsługi informatycznej.

Komisja obowiązana jest przekazać Pełnomocnikowi nośnik z zapisem danych z protokołu sporządzony przez operatora (tylko gdy nie przesłano danych do sieci elektron.)
Ten egzemplarz protokołu Pełnomocnik przekazuje następnie wójtowi w celu udostępniania wyborcom w okresie 30 dni.

Kolejne egz. kopii przekazuje się członkom OKW i mężom zaufania (tylko na żądanie)

Uwaga!
Sporządzone kopie protokołu nie mogą zawierać strony z kodem QR

SPORZĄDZENIE KOPII PROTOKOŁU

Postępowanie z kopiami protokołu głosowania

128

Kopie protokołu:

- poświadczają za zgodność z oryginałem członkowie komisji obecni przy ich sporządzeniu,
- podpisują je,
- parafują każdą stronę
- opatrują pieczęcią komisji.

Obowiązki te dotyczą zarówno komisji, w których kopie protokołu są kserokopiami protokołu, zostały sporządzone ręcznie, lub w których zostały one sporządzone w systemie informatycznym.

SPORZĄDZENIE KOPII PROTOKOŁU

Postępowanie z kopiami protokołu głosowania

129

Jeden egz. kopii protokołu głosowania, po zabezpieczeniu przed wpływem warunków atmosferycznych (deszcz itp.) OKW wywiesza w miejscu łatwo dostępnym dla zainteresowanych i widocznym po zamknięciu lokalu.

Kopia protokołu powinna być wywieszona w taki sposób, żeby możliwe było ich odczytanie także z wózka inwalidzkiego.

- Wywieszenie kopii protokołu głosowania winno nastąpić niezwłocznie po sporządzeniu protokołu, jednak nie wcześniej niż po godzinie 21.00.
- O ile w treści uwag protokołu zostały jednak zamieszczone dane osobowe wyborców lub mężów zaufania, należy je bezwzględnie zanonimizować.
- Nie wywiesza się strony protokołu zawierającej kod QR.

Poza przypadkami nadzwyczajnych wydarzeń (np. katastrofa budowlana dotycząca budynku, w którym znajduje się lokal wyborczy), OKW nie może opuścić lokalu wyborczego przed wywieszeniem kopii protokołu głosowania.

SPORZĄDZENIE KOPII PROTOKOŁU

Postępowanie z kopiami protokołu głosowania

130

Drugi egzemplarz kopii protokołu głosowania przewodniczący OKW lub jego zastępca przekazuje niezwłocznie wójtowi, za pośrednictwem pełnomocnika Okręgowej Komisji Wyborczej

Kolejne egzemplarze kopii protokołów głosowania sporządza się w odpowiedniej liczbie i przekazuje członkom OKW oraz mężom zaufania. Na prośbę członka komisji lub męża zaufania Komisja obowiązana jest wydać mu kopię protokołu.

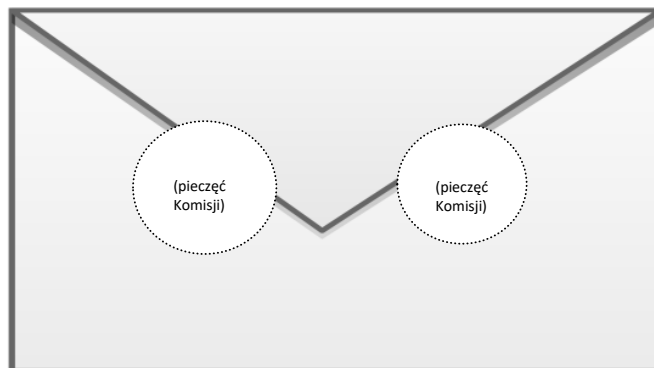
PRZEKAZANIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA PEŁNOMOCNIKOWI OKRĘGOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

131

Obwodowa komisja wyborcza przekazuje Pełnomocnikowi Okręgowej Komisji Wyborczej wymagane dokumenty z wyborów w 3 kopertach:

Koperta nr 1

Zawiera:

- **jeden egzemplarz protokołu głosowania,**
- **wszystkie załączniki, jeżeli były sporządzone** (*adnotacje komisji, które nie zmieściły się w protokole, uwagi mężów zaufania, uwagi członków komisji, stanowisko komisji w sprawie uwag wniesionych przez mężów zaufania lub członków komisji, stanowiące ich integralną część*).
- **w kopercie tej komisje posiadające obsługę informatyczną umieszczają również stronę zawierającą kod QR.**

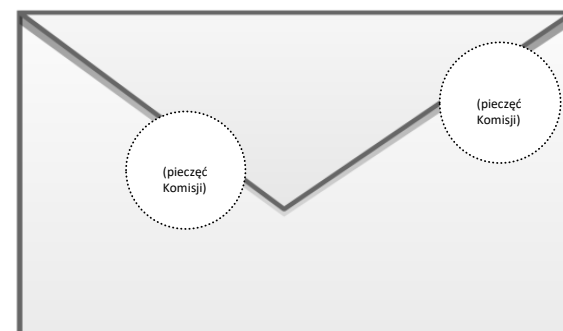
PRZEKAZANIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA PEŁNOMOCNIKOWI OKRĘGOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

132

Kopertę nr 1 obowiązkowo zakleja się, pieczętuje na złączeniach oraz opisuje:

„Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
- Głosowanie w dniu 28 czerwca 2020 r.
Obwód głosowania nr Gmina
Adres siedziby Obwodowej Komisji Wyborczej
.....”

Przed zaklejeniem koperty należy ponownie sprawdzić:

- czy przesyłany dokument **jest protokołem głosowania a nie np. raportem ostrzeżeń lub zestawieniem błędów,**
- czy przesyłany dokument **jest oryginałem,**
- czy przesyłany dokument **jest kompletny i na każdej stronie jest taki sam kod cyfrowy,**
- czy przesyłany dokument **zawiera podpisy wszystkich członków komisji,**
- czy przesyłany dokument **zawiera wymagane parafy na każdej stronie,**
- czy przesyłany dokument **jest opatrzony czytelną pieczęcią komisji,**
- czy **do przesyłanego dokumentu dołączono stronę z kodem QR?**

PRZEKAZANIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA PEŁNOMOCNIKOWI OKRĘGOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

133

Koperta nr 2

Zawiera:

- kopię protokołu głosowania wraz ze wszystkimi załącznikami, ale bez strony z kodem QR.

Na podstawie kopii Pełnomocnik sprawdzi poprawność sporządzenia protokołu a koordynator gminny ds. informatyki potwierdzi protokół w systemie informatycznym oraz w przypadku, gdy komisja nie miała zapewnionej obsługi informatycznej wprowadzi dane liczbowe do tego systemu.

Koperta nr 3

Zawiera:

- raport ostrzeżeń, jeżeli został sporządzony.

Dokumenty w kopertach nr 1, 2 oraz 3 należy przekazać **wyłącznie** Pełnomocnikowi Okręgowej Komisji Wyborczej, a ich przekazanie potwierdza się na piśmie.

W czasie przewożenia i przekazywania koperty z protokołem mogą być obecni mężowie zaufania i obserwatorzy międzynarodowi.

Przewodniczący OKW ustala z członkami OKW sposób komunikowania się w razie potrzeby zwołania posiedzenia w przypadku nieprzyjęcia protokołu przez Pełnomocnika Okręgowej Komisji Wyborczej lub przez Okręgową Komisję Wyborczą.

Członkowie OKW zobowiązani są do pozostawania w gotowości do wzięcia udziału w ewentualnym posiedzeniu OKW w takim przypadku.

- W przypadku niezgodności arytmetycznych stwierdzonych przez Pełnomocnika Okręgowej Komisji Wyborczej na podstawie otrzymanej kopii protokołu, pełnomocnik zwraca przewodniczącemu OKW do poprawienia protokół w **nienaruszonej kopercie**.
- Poprawienie protokołu przez OKW może polegać na sporządzeniu nowego protokołu głosowania w obwodzie lub jego uzupełnienia o dodatkowe załączniki czy wyjaśnienia
- O sposobie sprostowania niezgodności arytmetycznych OKW zawiadamia telefonicznie pełnomocnika Okręgowej Komisji Wyborczej i po uzyskaniu potwierdzenia, że zostały one usunięte, poprawia protokół.
- Błędnie sporządzony protokół stanowi dokument z głosowania.
- Na pierwszej stronie protokołu należy uczynić adnotację „WADLIWY”.
- Adnotację tę opatrują podpisami wszyscy członkowie OKW obecni przy tej czynności a następnie opatrują pieczęcią OKW.

Prawidłową treść protokołu należy podać ponownie do wiadomości publicznej poprzez wywieszenie protokołu w siedzibie komisji, obok wywieszanej pierwotnie kopii protokołu, którą należy opatrzyć adnotacją „WADLIWY”

**PRZEKAZANIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA
PEŁNOMOCNIKOWI OKRĘGOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
- po poprawieniu -**

136

Po otrzymaniu poprawionej kopii protokołu pełnomocnik sprawdza, czy błędy usunięto i potwierdza poprawność ustalonych danych.

Na podstawie kopii protokołu z poprawnie ustalonymi danymi przekazanej pełnomocnikowi Okręgowej Komisji Wyborczej, koordynator gminny ds. informatyki potwierdza protokół w systemie WOW

W przypadku sprostowań dokonywanych w protokole komisja obowiązana jest podać niezwłocznie treść sprostowanego protokołu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie go obok wcześniej wywieszzonego tam protokołu.

Po sporządzeniu protokołów głosowania i podaniu ich do publicznej wiadomości OKW składa do opakowań zbiorczych osobno :

Pierwsze opakowanie zbiorcze

sporządzone wcześniej, opisane pakiety zawierające posegregowane:

- karty ważne (karty z głosami ważnymi i nieważnymi)
- karty nieważne,
- niewykorzystane karty do głosowania.

Do opakowania zbiorczego przeznaczonego na karty do głosowania, nie można pakować żadnych innych dokumentów z wyborów oraz materiałów biurowych lub wyposażenia komisji.

Po dokładnym zamknięciu opakowanie zbiorcze zabezpiecza się, przy użyciu pieczęci komisji, w sposób uniemożliwiający jego otwarcie bez naruszenia odcisku pieczęci.

W przypadku użycia worków do przygotowania opakowań zbiorczych, komisja zamyka worek oklejając go dokładnie taśmą klejącą i nakłada plombę strunową, jeżeli została przekazana komisji.

Drugie opakowanie zbiorcze

W odrębnym drugim opakowaniu zbiorczym - powinny być zapakowane:

- drugi egzemplarz protokołu głosowania;
- spis wyborców wraz z dołączonymi do niego zaświadczeniami o prawie do głosowania oraz aktami pełnomocnictwa;
- pakiety zawierające koperty wraz z kartami, o których mowa w pkt 68 i 70 wytycznych;
- pakiety wyborcze niedoreczone lub nieodebrane osobiście przez wyborców przekazane komisji do zakończenia głosowania, o których mowa w pkt 74 wytycznych,
- puste koperty zwrotne oraz puste koperty na kartę do głosowania, o których mowa w pkt 66 ppkt 4 oraz pkt 71 i 94 ppkt 1 wytycznych,

Do drugiego opakowania zbiorczego należy ewentualnie dodać :

- niewzględnione w obliczeniach karty do głosowania niewrzucone do urny wyborczej:
- znalezione przez komisję, o których mowa w pkt 85, o ile komisja takie karty odnalazła w lokalu wyborczym lub budynku, w którym znajduje się lokal, z powodu umieszczenia w jednej kopercie na kartę do głosowania więcej niż jednej karty do głosowania, o czym mowa w pkt 94 pkt 2;
- pakiety wyborcze i niewrzucone do urny wyborczej koperty zwrotne, o których mowa w pkt 85, o ile komisja takie karty odnalazła w lokalu wyborczym lub budynku, w którym znajduje się lokal,
- nośniki z zarejestrowanym przez mężów zaufania przebiegiem czynności komisji, o ile został dołączony jako dokument z wyborów, o których mowa w pkt 10;
- wszystkie arkusze pomocnicze i niewykorzystane formularze protokołu (także błędnie wypełnione) oraz wadliwie sporządzone protokoły głosowania, drugie egzemplarze raportu ostrzeżeń itp.

**Opakowanie to opisuje się, pieczętuje i zabezpiecza przed
możliwością niekontrolowanego otwarcia.**

Trzecie opakowanie zbiorcze

Kolejny - trzeci - pakiet stanowiący odrębną paczkę, powinien zawierać pozostałą dokumentację z działalności OKW, w tym:

- **protokoły posiedzeń**
- **uchwały,**

**Opakowanie to opisuje się, pieczętuje i zabezpiecza przed
możliwością niekontrolowanego otwarcia.**

UWAGA!!!

Osobno pakuje się listę osób, którym udzielono pełnomocnictwa do głosowania, na której komisja odnotowała fakt głosowania przez pełnomocnika.

Należy zwrócić szczególną uwagę, **aby** podczas segregowania dokumentów z wyborów **wyodrębnić tę listę**. Nie może ona zostać złożona do żadnego opakowania zbiorczego.

Listę osób, którym udzielono pełnomocnictwa do głosowania, urzędnik wyborczy przekazuje przedstawicielowi wójta.

Wykonanie tych czynności jest niezbędne do prawidłowego zaktualizowania spisu wyborców na ewentualne ponowne głosowanie.

Po otrzymaniu informacji o przyjęciu protokołu głosowania przez Okręgową Komisję Wyborczą Przewodniczący OKW **przekazuje w depozyt urzędnikowi wyborczemu wszystkie opakowania zbiorcze i paczki z dokumentami.**

Ponadto przewodniczący komisji przekazuje urzędnikowi wyborczemu pieczęć komisji.

Sposób przekazania należy uzgodnić wcześniej z osobami, którym materiały te są przekazywane.

Osobno należy przekazać, materiały techniczne takie jak: nakładki Braille`a, osłony na spisy wyborców, nożyczki itp. Materiały te mogą zostać wykorzystane w ewentualnym ponownym głosowaniu.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

- szczególne zadania OKW -

143

Jedynie w obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej dopuszczalne jest głosowanie przy zastosowaniu urny pomocniczej.

OKW powołana dla takiego obwodu, po uzgodnieniu z Okręgową Komisją Wyborczą, **może** zarządzić stosowanie w głosowaniu urny pomocniczej (oprócz urny zasadniczej).

Urna pomocnicza służy do głosowania poza lokalem tylko przez tych wyborców, którzy są wpisani do spisu wyborców w danym obwodzie głosowania i wyrażą wolę takiego głosowania.

OKW ogłasza w zakładzie leczniczym lub domu pomocy społecznej przed dniem głosowania informację o możliwości głosowania w pomieszczeniach, w których przebywają pacjenci obłożnie chorzy i pensjonariusze mający trudności w poruszaniu się;

OKW zbiera informacje, którzy wyborcy chcą głosować w pomieszczeniu, w którym przebywają, a następnie sporządza wykaz nazwisk i imion tych osób, ze wskazaniem numerów pomieszczeń, do których członkowie OKW powinni przynieść urnę;

OKW ustala orientacyjną liczbę kart do głosowania każdego rodzaju, z pewną nadwyżką w stosunku do wcześniejszych zgłoszeń (na wypadek zgłoszeń dodatkowych dokonanych w trakcie głosowania), i przygotowuje pokwitowanie przyjęcia tych kart przez członków OKW, którzy przeprowadzą głosowanie poza lokalem wyborczym;

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

145

OKW w drodze uchwały, określa czas (godziny) głosowania poza lokalem wyborczym i przerwę w głosowaniu.

Zaleca się, aby przerwę w głosowaniu zarządzić w czasie, gdy większość wyborców umieszczonych w spisie oddała głosy w lokalu wyborczym.

Przerwa w głosowaniu, o której mowa, nie stanowi podstawy do przedłużenia czasu głosowania.

Uchwałę OKW o przerwie w głosowaniu należy wywiesić na drzwiach lokalu wyborczego przed rozpoczęciem głosowania przy użyciu urny pomocniczej.

Uchwała powinna być wywieszona w taki sposób, żeby możliwe było jej odczytanie także z wózka inwalidzkiego.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

146

Przed przystąpieniem do głosowania poza lokalem wyborczym OKW:

- pieczętuje wlot urny zasadniczej, zaklejając go paskiem papieru opatrzonym pieczęcią i komisji i podpisami jej członków

Jeżeli OKW otrzymała jednorazowe plomby (nalepki foliowe) opatrzone unikatowym numerem, należy zabezpieczyć urnę przed niekontrolowanym otwarciem za ich pomocą. Każdorazowo numer plomby – nalepki foliowej, niezwłocznie po ich założeniu, powinien być wpisany przez przewodniczącego OKW lub jego zastępcę do wewnętrznego protokołu,

- członkom Komisji, którzy będą prowadzili głosowanie przy wykorzystaniu urny pomocniczej, wydaje się protokolarnie:
 - spis wyborców,
 - odpowiednią liczbę kart do głosowania oraz
 - wykaz pacjentów zakładu leczniczego lub pensjonariuszy domu pomocy społecznej, którzy wyrazili wolę głosowania w pomieszczeniu, w którym przebywają.

Następnie komisja sprawdza, czy urna pomocnicza jest pusta i pieczętuje ją w sposób jak wyżej stosując plomby.

W trakcie przeprowadzania głosowania przy użyciu urny pomocniczej żaden z członków OKW nie może przebywać w lokalu wyborczym.

W tym czasie lokal OKW musi być zamknięty i zaplombowany paskiem papieru opatrzonym pieczęcią komisji i podpisami jej członków.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

147

Głosowanie poza lokalem komisji może prowadzić co najmniej 3 członków komisji przez nią wyznaczonych, (a w przypadku komisji powołanej w składzie 3 osób – co najmniej 2 członków); członkom komisji mogą towarzyszyć mężowie zaufania oraz obserwatorzy społeczni i obserwatorzy międzynarodowi.

OKW jest obowiązana dotrzeć z urną do każdego wyborcy, który wyraził wolę skorzystania z tej formy udziału w głosowaniu, a także umożliwić głosowanie innym wyborcom.

Wyborca po otrzymaniu kart do głosowania kwituje ich odbiór podpisem w spisie, a [członek OKW w rubryce spisu „Uwagi” umieszcza litery „UP”](#) (jako skrót od nazwy „urna pomocnicza”), w celu późniejszego rozliczenia kart do głosowania.

Po zakończeniu głosowania poza lokalem komisji członkowie OKW:

- **rozliczają się protokolarnie z otrzymanych wcześniej kart do głosowania (uwzględniając ich liczbę wymienioną w pokwitowaniu oraz liczbę znaków „UP” w spisie),**
- **zwracają niewykorzystane karty do głosowania**
- **pieczętują wlot urny pomocniczej; zapieczętowaną urnę oddaje się pod dozór przewodniczącemu OKW, z tym że urnę należy postawić obok urny zasadniczej.**

OKW sprawdza następnie, czy pieczęcie urny zasadniczej: na wlocie i na urnie, nie zostały naruszone, sporządza protokół potwierdzający dokonanie sprawdzenia, otwiera wlot urny zasadniczej i wznawia głosowanie w lokalu OKW.

Po zamknięciu lokalu wyborczego OKW dokonuje otwarcia urny pomocniczej przed otwarciem urny zasadniczej.

OKW po zakończeniu swojej pracy przekazuje w depozyt urzędnikowi wyborczemu akta ze swojej pracy, w tym:

- **uchwałę komisji w sprawie zarządzenia zastosowania urny pomocniczej przy przeprowadzeniu głosowania,**
- **wykaz wyborców, którzy wyrazili chęć głosowania przy użyciu urny pomocniczej,**
- **uchwałę komisji w sprawie przerwy w głosowaniu,**
- **protokół przekazania spisu wyborców i kart do głosowania,**
- **protokół rozliczenia kart do głosowania,**
- **protokół ze sprawdzenia pieczęci urny zasadniczej.**

Wzory dokumentów sporządzanych w związku z przeprowadzaniem głosowania przy użyciu urny pomocniczej stanowią załączniki do wytycznych

PONOWNE GŁOSOWANIE

150

- **W przypadku konieczności przeprowadzenia ponownego głosowania w dniu 12 lipca 2020 r., ponowne głosowanie przeprowadza i ustala jego wyniki w obwodzie ta sama komisja, która przeprowadziła głosowanie w dniu 28 czerwca 2020 r.**
- **Zadania komisji są analogiczne jak te związane z przeprowadzeniem głosowania w dniu 28 czerwca 2020 r.**
- **Podczas czynności komisji w dniu ponownego głosowania w lokalu wyborczym mogą przebywać wyłącznie mężowie zaufania komitetów wyborczych, które zgłosiły kandydatów uczestniczących w ponownym głosowaniu.**
- **Mężowie zaufania mogą legitymować się upoważnieniami dotyczącymi wyborów przeprowadzanych w dniu pierwszego głosowania.**
- **Pełnomocnicy wyborczy, mogą wyznaczyć do pełnienia funkcji męża zaufania nową osobę.**
- **Każdego kandydata uczestniczącego w ponownym głosowaniu może reprezentować tylko jeden mąż zaufania.**

PONOWNE GŁOSOWANIE

151

- W czasie ponownego głosowania wyborcy przedkładający zaświadczenie o prawie do głosowania w dniu ponownego głosowania są dopisywani do spisu na podstawie tego zaświadczenia. Komisja, dopisując nazwisko wyborcy w rubryce „Uwagi”, umieszcza adnotację „Z 12.07”.
- Komisja szczególnie starannie sprawdza, czy przedstawiane przez wyborców zaświadczenia o prawie do głosowania dotyczą ponownego głosowania. Komisja odmawia wydania karty do głosowania w przypadku przedłożenia zaświadczenia o prawie do głosowania dotyczącego głosowania w dniu 28 czerwca 2020 r.
- Wraz ze spisem wyborców komisja otrzyma aktualną listę wyborców, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania. Na podstawie tej listy komisja dopuści do głosowania osoby posiadające pełnomocnictwo do głosowania, które głosując w pierwszym głosowaniu, oddały komisji akt pełnomocnictwa. Komisja dopuści również do głosowania pełnomocników, którzy w dniu ponownego głosowania przedstawią akty pełnomocnictwa.

Dlatego też, po pierwszym głosowaniu, listy osób, którym udzielono pełnomocnictwa do głosowania, nie wolno spakować do żadnego z trzech zbiorczych pakietów, lecz należy odrębnie przekazać urzędnikowi wyborczemu.

Szanowni Państwo,

**uprzejmie
dziękujemy za udział w szkoleniu.**

Czerwiec 2020 r.

**Zespół
Krajowego Biura
Wyborczego**